

ROMÂNIA ÎNTREGITĂ

Redactor-Responsabil:
DR. V. GHERMAN

:: :: APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ :: ::

Secretar de Redacție:
DR. IOAN ISTRATE

Patriarhatul Românesc.

Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe române și Parlamentul României cu consentimentul unanim și entuziast al întregii suflări românești a ridicat Metropolia Ungro-Vlahiei la rangul de patriarhat. Acest eveniment de o covârșitoare importanță națională și bisericească în bezna frământărilor sterpe și meschine ale vieții noastre publice și oficiale este o consolatoare rază de lumină, o străfulgerare promițătoare de adâncă refacere morală și națională, așteptată cu sete și înfrigurare, cu credință neclintită de poporul românesc.

Biserica românească ocrotitoare de-a lungul veacurilor de mărire și restriște a neamului românesc, apărătoare a întregii creștinătăți față de furia năvălitorilor păgâni, biserica încărcată de gloria unui măreț trecut, care în ultimele decenii lăncezea și părea a-și pleca glorioasa frunte în fața politicianismului fără scrupule devenind o simplă instituție administrativă, își reia locul și menirea ce i-se cuvin prin divină voință a Mântuitorului.

Nu am fi sinceri însă dacă am admite, că crearea Patriarhatului și care este deja soluția tuturor problemelor ce se pun bisericii românești, este însăși misiunea îndeplinită. Patriarhatul este numai forma, deși strălucitoare și promițătoare, dar totuși numai formă. Duhul de apostolat creștinesc va trebui să sălășluiească în această formă măreață, pentru-ca cea mai înaltă instituție spirituală să poată da rodul însuțit al sfintei scripturi. Dacă Patriarhatul românesc va readuce biserica la independența ce-i este indispensabilă față de guvernării cu apucături politicianiste, dacă va trezi și indruma noroadele pe calea moralei și credinței creștinești neclintite, dacă va fi ocrotitoarea și călăuza neamului românesc întregit după suferințe de veacuri, călăuza de fiecare clipă în sbuciumul de meritată refacere morală și națională, își va crea singur

aureola mai scumpă și mai strălucitoare decât orice diademă de petre nestimate.

Cuvântarea emoționantă, plină de sinceritate și avânt de apostol a Sanctității Sale Miron Cristea, întâiul Patriarh român, cuvântare rostită cu ocaziunea centenarului Avram Iancu ne îndreptățește a crede și a avea convingerea că biserica româ-

nească prin înființarea patriarhatului a început a scrie un nou capitol de glorie în istoria sa.

Când relevăm evenimentul istoric al înființării patriarhiei românești, urăm Sanctității Sale cu fiiască cu-cernicie ani îndelungați pentru realizarea operei mărețe ce-L așteaptă!

„Acțiunea Românească“

Fondul mișcării sioniste

În cursul luni Ianuarie ne-a fost dat să înregistrăm un fapt, care în loc să treacă neluat în seamă ca un simplu fapt divers, a fost ridicat la importanța unui eveniment politic. Un jidan cu numele Nahum Socolof, unul dintre conducătorii mișcării sioniste, venind în România să strângă fonduri pentru înfăptuirea ei, a fost primit cu atenții și onoruri cari au atins dureros simțul demnității noastre naționale. La București, Ministrul de externe al țării s'a grăbit să-i dea un banchet; la Kișineu generalul comandant al armatei din Basarabia în tovărășia Ministrului de Justiție și a tuturor înalților funcționari i-au eșit întru întâmpinare, iar prefectul de poliție într'un automobil oficial stând în picioare cu fața spre călătorul semit, așa cum se obișnuiește la noi a se perceda numai alaiului regal, a înțeles să se arate în văzul tuturor făcând în materie de ordine exces de zel și de temeneli desgustătoare, la Oradea-Mare oficialitatea militară și civilă din România cu constituția ei din 1923 care proclamă principiul statului național unitar, a făcut aceeași primire lui Nahum Socolof, crezând că săvârșește un act de înaltă diplomatie, dictată de la centru, când în realitate s'a desvăluit cu această ocazie, că guvernării noastre au adus în România-mare, printr'o inexplicabilă retrogradare spiritul de „smernie“ inadmisibilă de pe vremea caimacamului Vogoride.

Ne-a durut în suflet întoarcerea la acea politică, pe care generația

de la 1848, în fierberea patriotică pregătitoare a Unirii Principatelor, a respins-o cu vigoare ca învechită și dăunătoare intereselor neamului.

Retrogradarea este cu atât mai dureros simțită cu cât conducătorii noștri s'au abătut de la linia de conduită ce a avut Regatul României Mici într'o situație similară. Venise acum vre-o 25 de ani la București, spre a se interesa de soarta cosângenilor lui, un jidan care pe vremuri se bucura cel puțin de același renume ca emisarul sionist din zilele noastre: se chema Bernard Lazare.

Primirea ce i s'a făcut, a pornit dintr'un spirit de necesară precauțiune și nimic mai mult: s'a pus atâta pază polițienească în jurul oaspelui nepoftit, cât era strict necesară spre a-l apăra de neplăceri cari în ori-ce moment erau gata să se manifeste din partea marelui public românesc. Văzând evreul francez în ce atmosferă a intrat, a doua zi s'a grăbit să părăsească țara unde venise pentru o lungă anchetă.

După un pătrar de veac în România întregită, ce se bucură cu totul de altă situație externă în concertul european a scăzut enorm, simțul demnității naționale față de aceea specie de streini, care spre deosebire de cei-lalți din alte neamuri, nu pot veni la noi decât cu planul precis de a întări elementul semit inasimilabil în dauna țării și a poporului care cu prea largă indulgență îl adăpostește.

Și ce a căutat Sokolof la noi?

X

Răspunsul oficial sună: să strângă bani pentru transportarea și așezarea Jidovimei în țara ei de baștină. Dacă întreprinderea ar avea un fond de sinceritate și ar fi executabilă, toată lumea ariană ar saluta-o cu entuziasm și ar ajuta-o cu fonduri ce ar trebui înscrise în bugetul fie-cărui stat, spre a grăbi cu un ceas mai înainte curățirea țării de „lepra“ jidovească.

Dlor guvernanți, am pus penultimul cuvânt în semnele citațiunii, pentrucă l-a rostit în plină Cameră a României Mici nu un deputat, care nu stia ce este diplomația, ci însuși Ion C. Brătianu omul de la 1848, 1859, 1866, făuritorul Independenței și al Regatului.

Cum pentru realizarea idealului sionist se adună fonduri neîncetat, este o condiție de corectitudine înainte de toate de a se lămuri chestiunea dacă planul este executabil, căci dacă nu este executabil și totuși se urmează cu strângerea fondurilor, înseamnă că acelor fonduri va trebui să se dea o altă destinație de cât cea inițială.

Spre a se putea transporta 18 milioane de jidani în Palestina, spre a se fonda statul național jidovesc așa cum l'a visat Teodor Herzl, se cer două condiții esențiale, dupăce condiția puterii publice s'a împlinit prin faptul că forța britanică a creiat această putere în Palestina punând-o în mâna guvernatorului de origine semită sir Herbert Samuel.

1. Se cere loc suficient nu numai ca suprafață dar și în ce privește calitatea, spre a putea adăposti cu perspective de propășire toată jidovimea ce s'ar întoarce în țara străbunilor ei; așa dar un teritoriu îndestulător, care ar forma baza statului iudaic.

2. Se cere poporului evreu cea hârnice care în luptă cu natura crează materii prime, cea stăruință dâră în truda-i crescândă de a câștiga cu sudoarea feții pâinea de toate zilele, cum istoria ne arată că rasa anglosaxonă cu invincibila ei energie, descărcată asupra pământului din lumea nouă, a știut să-și construiască în America de Nord un *câmin* național, din care mai târziu a răsărit regimul independent al Statelor-Unite.

Să cercetăm aceste două condiții.

În ce privește întinderea Palestinei, acest ținut are 25.000 Km. pătrați; așa dar, ori cât ar fi de minunată calitatea teritorului de stat nu ar putea nutri o populație de 18 milioane de jidani.

În ce privește calitatea acestui colț de pământ, unde în vremuri biblice se spunea că curge miere și lapte, vom cita cuvântul autorizat din vremurile noastre ale Evreului Henri Morgenthau, fost ambasador al Statelor-Unite la Constantinopol, sionist înfocat, dar prea cinstit spre a-și permite să mistifice realitatea. Iată ce spune:

„Adevărul este că Palestina, chiar în stare de prosperitate, nu poate nutri o populație importantă. Are un pământ slab și sgârțit. Este o țară de coline pietroase, unde timp de veacuri un popor curajos s'a străduit să trăiască cultivând cu multă greutate câte-va brazde de pământ împărățite ici și colo.

Apele, puține la număr și cu debit insuficient, sunt cu totul neîndestulătoare pentru un sistem de mare irigație care totuși este necesară spre a exploata în mod rațional această țară. Zăcămintele subterane de apă nu pot fi întrebuițate decât prin cheltueli prodigioase. După o anchetă făcută la fața locului, pot anunța că Palestina nu poate hrăni o populație nouă mai numeroasă de cât un milion de oameni¹⁾.

Așa dar, chiar dacă s'ar face enorme investițiuni de capital spre a pune în valoare solul ingrat al Palestinei, și s'ar grăbi jidanii să emigreze acolo, chestiunea jidovească ce apasă tot mai greu, după marele războiu, asupra foștilor beligeranți arieni, nici pe de parte nu se va fi rezolvit: tot mai rămân printre „goimi“ 17 milioane de semiți, înzestrați cu o îngrijitoare facultatea de a se înmulți.

În ce privește calitatea de a coloniza a poporului evreu, adică de a întemeia prin propria-i forță așezăminte durabile devenind centre de producție, pe care să se bazeze o economie națională sub toate formele ei diverse, slujite prin puterea de muncă creatoare a populației jidovești din Palestina; a pune atare condiție înseamnă a glumi când cunoști istoria. Neamul evreiesc reprezintă din cele mai vechi timpuri *tipul elementului parazit*ar printre popoarele Asiei occidentale. Alții i-au purtat războaiele²⁾ când avea o organizație de stat; alții i-au construit templele cu arhitectura lor impunătoare, când se bucurau de independență politică; alții i-au muncit pă-

¹⁾ cf Roger Lambelin, *L'Imperialisme d'Israel*. Paris 1924 pag. 277

²⁾ Caracteristic este următorul precept din Talmud: *Când mergi la războiu nu te duce cel dintâi, ci cel din urmă, ca să te poți întoarce cel dintâi.*

mântul pentru ca jidanul să consume sau să comercializeze lucrurile produse de-a gata.

Cu pornirea atavică de parazit s'a împrăștiat mai târziu în toată lumea, nu ca să producă ci ca să consume și să exploateze nevoile altora. Dupăce a știut să-și desvolte aceste calități negative până la o nebănuită virtuozitate printr'o practică de 2000 de ani în dauna altor popoare, câțiva ideologi și o ceată de bancheri interesați aruncă în Europa și America lozinca inexecutabilă a reîntoarcerii Jidovimei în străvechea lor patrie.

Experiența recentă a dovedit că Sionismul nu se poate înfăptui nici în mica măsură în care ar permite-o suprafața Palestinei, pentru simplul motiv că Jidanul nu lucrează personal din greu și productiv: nu este deci capabil să colonizeze.

La 1884 Evreul Eduard Rotschild a pus la dispoziție sume enorme spre a întemeia un așezământ agricol compus din Jidani în apropiere de Iaffa. „După câți-va ani pământul coloniei plănuită a fost arat, irigație cultivat în așa fel că s'a transformat în vii și livezi de portocali; dar Arabul localnic cu brațele lui a operat această transformare. Din Jidanii imigrați pe cheltuiala marelui bancher, nu au rămas în colonie decât directorii, contabilii și agenții comerciali; ceilalți s'au împrăștiat pentru a-se ocupa cu cămăta și afacerile după tradițiile rasei lor“.

Acest fapt în deobște cunoscut îl reamintește autorul francez Roger Lambelin în cartea-i de curând apărută: *Imperialismul lui Israel* (pag. 250). Când așa se manifestă capacitatea de colonizare a Jidanului, parazit de veacuri, este explicabil pentru-ce nu se populează Palestina nici astăzi, când puterea britanică a dat nenorocita țară arabă pe mâna Jidovimei, în frunte cu Herbert Samuel, care taie și spânzură pe meleagurile Jordanului ca un proconsul roman, dar nu poate isbuti să realizeze idealul sionist.

În adevăr, iată cum se prezintă situația Palestinei după 5 ani de stăpânire jidovească sub scutul armatei engleze.

Populația actuală se ridică la 757 mii locuitori, dintre cari 590.000 musulmani, 84.000 Jidani, 73.000 creștini de diverse confesiuni. În momentul intrării Englezilor în Ierusalim, trăiau în toată țara *vre-o 60 mii* de Evrei. Așadar, după 5 ani de guvernare sionistă abia s'au mai adunat 24.000 de Jidani, cari după

chiar Jurnalul ovreesc *Jewish Chronicle* au început a pleca de acolo în proporții considerabile. În ce privește facultatea Evreului de a spori prin munca lui proprie producția țării — nu de a jongla ca negustor și industriaș cu materiile prime produse de alții — Roger Lambelin¹⁾ constată că exportul din 1922 a scăzut față de anul 1921 cu 63.000 livre sterline și că în 1924 s'a exportat portocale cu 400.000 lăzi mai puțin ca în 1923.

Din datele sumar reproduse rezultă că Jidanul nu este capabil de muncă constructivă; a dat însă dovadă de alt-ceva în încercarea-i trecătoare de a ferici Palestina, și a-nume s'a dovedit un agent distrugător de prima forță:

A propagat bolșevismul cum a sosit acolo, după cum se constată din protestarea congresului arab din 1921, trimeasă regelui Angliei și tuturor miniștrilor de externe ai marilor puteri, dar fără nici un efect, pentru-că diplomația oficială britanică și a celorlalte state stă astăzi sub influența diplomației oculte și tiranice a Finanței internaționale jidovești²⁾

A adus disoluțiunea moravurilor în așa măsură, în cât patriarhul latin al Ierusalimului, Mgr. Barlassina, după o vizită făcută în țara Sionului, indignat de transformarea constatată a rostit la Roma un sever rechizitoriu sub formă de conferință asupra efectelor morale dezastruoase ce s'au desvoltat în urma guvernării sioniste, din care document istoric extragem următorul fragment:

„Din vremea Turcilor legea și autoritățile au interzis totdeauna casele rău famate mai ales la Ierusalim, la Betleen, la Nazaret, iar acum, puține luni după ocupațiune, în August 1918, o deciziune a autorizat înființarea câtor-va case de prostituție la Ierusalim, lucru ne mai auzit. Mai târziu, sir Herbert Samuel desființează printr'o ordonanță din 3 Februarie 1921 toate restricțiunile anterioare și permise ori-și-cui ar voi să deschidă case de prostituție oriunde i-ar plăcea. Această permisiune s'a dat în afară de Ierusalim, pentru Gaza, Bersabe, Ramleh, Betleen, Caiffa“.

Oprindu-ne aici cu rezultatul, nu numai negativ, dar și destructiv al încercării de colonizare jidovească în Palestina, se pune întrebarea firească: pentru-ce căpeteniile sioniste mai

frământă populația evreiască cu speranțe irealizabile? Ei, cari cunosc mai bine ca toți adevărata situațiune, nu pot crede în propaganda lor. Atunci care este fondul nemărturisit al mișcării sioniste?

Este următorul, destăinuit în câte-va cuvinte: *să creeze în Palestina nunai un punct de reazim pentru politica mondială a rasei jidovești*. L'a desvăluit congresul evreesc ținut în America în Octomvrie 1923 în următoarea frază finală a rezoluției votată prin aclamație:

„Speranța noastră și ținta rugăciunilor noastre este ca Ierusalimul să fie reconstruit de pe acum și să devină centrul păcii mondiale pentru toate națiunile, pentru toate rasele și toate religiile așa precum a prorocit profeții noastre“. Iată ambiția popoului evreu, care nu vrea să plece dintre noi în țara străbunilor lui, dar care din mijlocul nostru urmând directivele politice ale regelui Sionului caută să conducă lumea civilizată prin puterea aurului ce dirige presa mondială și raporturile economice dintre națiuni. Aceiași mărturisire o întâlnim și în Protocoale: o dovadă mai mult de proveniența lor jidovească. Iată ce spune autorul lor în Cap. XVII.: *„Regele Jidanilor va fi adevăratul Papă al Universului, va fi Patriarhul Bisericii internaționale“.*

În ce privește conducerea din umbră a politicii mondiale, în Protocolul XV întâlnim iarăși o declarație ce nu suferă nici o desmințire pentru cine caută să descopere firele ascunse, după cari se deapănă politica externă de la terminarea marelui războiu până astăzi: *„Căci popoarele, în ce privește secretele politicii noastre, sînt copii eterni minori ca și guvernele lor“.*

Spre a-și ajunge mai ușor ținta nemăsuratei lui ambiții, „poporul ales“ trebuie să deștepte printre fiii lui conștiința de rasă. *Acest instrument de luptă caută căpeteniile sioniste să-l făurească în sufletul populațiilor jidovești din ori-ce țară; NU să pornească exodul la Palestina.*

Toată lumea ariană constată cu îngrijorare în ce măsură conștiința de rasă s'a desvoltat în ultimul timp la jidani: o dovadă recentă a acestui fapt o aflăm în manifestațiile zecimilor de mii de Semiți, cari cu steaguri sioniste au primit pe Socolof la Kișineu, iar la Timișoara l'au aclamat cu titlul de „rege“. De altfel ideea „Exilarchului“, a monarhului încă în exil, este adînc înrădăcinată în conștiința Evreimii de pretutindeni, care îl așteaptă să iasă

din taina veacurilor și să se sue ca Despot universal pe tronul Ierusalimului. Ca o culme a orbirii guvernărilor noștri prezint marelui public următorul fapt: pe când Jidanului Socolof i-se permite să deștepte *la consingeniei lui din țara noastră* conștiința de rasă³⁾; nouă Românilor autohtoni nu ne este îngăduit să trezim aceiași conștiință de rasă în sufletul populației românești! Pe când în slujba acestei politici *pansemite* s'au pus conștient sau inconștient — prin politica tăcerii vinovate — toate jurnalele scrise românește, guvernul neînțelegând sau făcând diplomație pusilanimă se face că nu înțelege pericolul ce ne amenință și surprimă singura foaie din Cluj care a avut curajul să privească problema în față și să denunțe răul în mod obiectiv, dar cu un curaj ce nu se poate frînge!

Dacă fondul mișcării sioniste este fortificarea conștiinței de rasă la Jidani, și nu plecarea lor la Palestina, atunci înțelege ori-cine ce a căutat Jidanul Socolof la noi în țară.

A venit să se intereseze prin organizațiile ce-i stau la dispoziție cum trăiesc consăngeniei lui în Chanaanul dintre Nistru și Tisa, și mai ales cum să le întărească pozițiile câștigate pe aceste binecuvântate plaiuri. Cu cel dintâi rezultat palpabil ce s'a ales, a fost că a adunat zecimi de milioane în câte-va zile: numai la Cluj după intrunirea ținută sub paza baionetelor românești, s'a scris suma de 6 milioane de lei, care fără nici un impozit iese din țară spre a spori forțele de luptă contra statului român sub forma de întreținere clandestină a „anumitei prese“, de susținere a emigranților ucrainieni, cari toți devin cetățeni români, sub formă de sprijin dat comercianților jidani spre a ucide concurența negustorilor români etc.

În afară de rezultatul rentabil al sumelor subscribe, sionistul Socolof a plecat din țară cu cele mai frumoase speranțe pentru propășirea jidovimei și instalarea ei de veci în România întregită, sprijinindu-se pe o serie de fapte, din care enunțăm numai câte-va:

România mare a ajuns o țară de colonizare jidovească. Nu puteți contesta acest adevăr. Dlor guvernănti, când nu aveți curajul să clintiți din loc pe nici un Evreu din cei 500.000 de imigrați semiți trecuți, prin fraudă

¹⁾ Op. cit. pag. 256.

²⁾ publicat de R. Lambelin, Op. cit. pag. 258—59.

³⁾ Cine voește să se lumineze în aceasta privință să citească cartea lui Ford: *Der internaționale Jude*.

lor și slăbiciunea *Dvoastră*, în Basarabia. Aceiași imigrație are loc la toate punctele cardinale de pe graniță, afară de Dunăre. Pentru a se executa colonizarea în cadrul egalității, politica mondială a Iudaismului a îngrijit din vreme să se creeze prin tratatul de pace pentru jidovimea care va cotorosi România un regim juridic, în virtutea căruia să se încetățenească cu cea mai mare înlesnire toți veneticii proaspeți sosiți din Galiția, Polonia, Ungaria, Rusia Ceho-Slovacia, cu ajutorul actelor de „indigenate“ confecționate de rabini din țară.

Regimul impus din afară se completează ca prin minune cu consecințele reformei agrare în ce privește aplicarea legii respective și anume: din Basarabia vin tot mai dese plângeri că populația autohtonă își vinde pământurile venetice jidani, așa încât aceștia devin stăpâni, iar țărani români desrădăcinați de pe glia din care și-ar trage puterea și pentru sine și pentru statul român, vor ajunge acel element vântură-țără veșnic nemulțumit și gata să constituie materia ușor inflamabilă a revoluțiilor, alimentate tot de Evrei. Un alt aspect al aplicării legii agrare: statul ne având capitalul necesar să facă uz de drepul de preempțiune privitor la părțile de moșie rămase neexpropriate, aceste părți au fost cumpărate în Moldova și Ardeal de capitaliștii jidani prin bună înțelegere cu proprietarii autohtoni. Rezultatul: reforma agrară prin aplicațiunea ei instalează proprietari jidani în locul proprietarilor de baștină, cari din cauza crizei actuale sunt nevoiți să își vândă partea ce le-a mai rămas după executarea exproprierei.

De ce nu face Ministrul agriculturii o anchetă în acest sens? Numai atunci va vedea cum se întinde cotorosirea evreiască și la sate prin acapararea pământului.

Un alt aspect al aplicării reformei agrare: prin lăcomia Românilor de origine dubioasă și a politicianilor venali, plătiți și unii și alții de Evrei, pădurile Ardealului au ajuns toate pe mâna exploataților semiți cari le taie cu o grabă furioasă și exportă lemnul într-o cantitate de 4 ori mai mare decât cer nevoile reale ale țării¹⁾ Tactica de criminală secătuire rapidă a bogățiilor noastre forestiere se practică în România întregită mai aprig decât făceau Nemții în teritoriul ocu-

pat în timpul marelui războiu, și totuși guvernării noastre nu pleacă urechia nici la plângerile Moșilor nedreptățiți în favoarea societăților jidovești, nici nu înțelege să aducă legea impreviziunii dându-i un larg și radical efect retroactiv spre a stânjeni îmbogățirea jidanilor, ocrotiți de câți-va politicieni venali, și a opri procesul de sărăcire generală a țării prin distrugerea materialului nostru lemnos.

Pare că o fatalitate ne întunecă prevederea și ne paralizază orice energie: acum, când sub ochii noștri se înfăptuiește improprierea țărănilor, în loc să se creeze cooperative concomitent cu acest act istoric, cu toții: guvern și inițiativă particulară au amorfizat privind cum roadele pământului, intrat în fine în stăpânirea celor ce-l muncesc, se risipesc pe nimic în mâinile cămătarilor de la sate și negustorilor jidani.

Asistăm la tot felul de congrese ale așa zisei mișcări cooperatiste, cu vorbele goale și planuri sterpe, în loc să se pornească o viguroasă întreprindere spre a asigura întregul produs al muncii agricole aceluia care lucrează pământul. Cui profită această vinovată inerție? Jidanului, care cumpără produsele agricole pe nimic și exploatează toate nevoile țărănilor și orășeanului, pentru că nu se întemeiază cooperative de aprovizionare. Atunci la ce folosește improprierea, dacă agricultorul nu se poate bucura de fructul muncii lui din momentul producției până la ultimul stadiu al consumației?

Astăzi comerțul cu cerealele țării îl fac o seamă de negustori din cari 95% sunt jidani. Iată pe mâna cui intră bogăția comercializată a țării! Același regim nefast în toate ramurile de câștig funcționează mai întâi în favoarea evreului parazit și etern inasimilabil. Câteva exemple: Din 168.000 cârciumi, câte stau deschise pentru a otrăvi și exploata pe țărânul din România-Mare, adică 1 cârciumă la 100 locuitori — când în țările scandinave există o cârciumă la 25.000 locuitori —, din aceste 168.000 numai 32.000 sunt ținute de creștini; restul aparține jidanilor! De ce să mai plece evreii la Palestina când le merge așa bine în țara noastră? când puținii funcționari cu suflet românesc nu pot izbuti să scoată debitele de vânzare a produselor Regiei Monopolului Statului din mâinile jidanilor și să le dea invalizilor români? În 18 capitale de județe din Ardeal și Banat, jidanii au 605 debite de tutun, iar

Românii numai 426, ca și cum ei și-ar fi vărsat cei dintâi sângele pentru înfăptuirea unității noastre naționale!

O politică, când mioapă, când venală, le dă puțința să se așeze ușor la orașe spre a desnaționaliza mai repede ceea ce a mai rămas românesc. Cum să nu se umple de bucurie inima „sionistului“ Sokolof? Idealul lui e pe cale de realizare în bazinul bogat al Dunării de jos. Alt indiciu: Dacă autoritățile noastre ar avea curajul să facă o statistică spre a constata în ce măsură jidanii au cumpărat după războiu imobilele urbane de la centru, ar afla spre exemplu că 80% din casele situate în centrul Capitalei au ajuns în mâinile lor; același fapt se petrece sub ochii indiferenți ai guvernanților în toată Moldova; de asemenea și în orașele din provinciile alipite. I-a favorizat în mod inconștient la cucerirea orașelor noastre și legea chiriilor până la 1924, care prelungind termenul închirierii și în favoarea negustorilor 90% jidani, — afară de Muntenia, Oltenia și Dobrogea —, a silit de multe ori pe proprietar de fapt expropriat să-și vândă casa, la care imediat s'a prezentat ca concurent invincibil negustorul evreu.

Iată cum le-au profitat toate legile de închiriere până acum un an! Și mai au îndrăzneala să pretindă și legiferarea „*vadului comercial*“: ar fi să li se dea pe mână și puținul ce a mai rămas neacaparât de ei! Nu mai vorbim de stăpânirea lor în industrie și comerț.

Dar legea moratorului pentru datoriile comerciale în streinătate cui profită? Cătorva negustori români și unei zdrobitoare majorități de comercianți veniți.

Iată cum se bucură în primul rând jidanii, sub scutul legilor românești, de toate bunurile materiale ale acestei țări. Le mai rămâne să pună mâna pe putere, căreia îi dau asalturi desperate prin „anumita presă“ care este a lor și prin instrumentul venal al partidului țărănesc, învinuit de proprii lui membri de până ieri de „înfeudare la o politică capitalisto-bancară“; le mai rămâne să-și atingă ținta afacerea de iudaizare a mentalității și gustului românesc prin literatură, așa cum au început cu „Adevărul literar“ și cu societatea lor de editură „Cultura Națională“ unde funcționează gras plătiți ca fruntași conducători doi academicieni români; le mai rămâne să-și impună voința din umbră față de guverne slabe cari nu au țâria să apere in-

¹⁾ A se vedea articolul Dlui inspector silvic Florescu, publicat în „România întregită“ din 1 Februarie 1925 unde se arată că 97% din fabricile de cherestea sunt jidovești.

teresele permanente ale neamului nostru și atunci trecerea jidanilor de la domnia lor economică actuală la domnia politică se face fără puțința de a mai opri, dacă nu ne deșteptăm cât mai e timp.

Când am ajuns la atîta „diplomație” guvernamentală, în cât nu se găsește un deputat din majoritate care să facă o interpelare asupra încetățenirii în masă a tuturor Jidanilor veniți din Rusia, și prevăzuți de rabinii lor cu „acte în regulă” pe cari le respectă autoritatea românească; crezi Dle cetățean autohton că această practică nu a întărit credința lui Socolof despre adevărata țintă a mișcării sioniste? Îți mai pui întrebarea dacă e Palestina istorică, unde nu încapе puzderia jidovească, sau bogata Românie, întregită din sângele soldaților de la Mărășești? Și totuși frunțașii politici ai acestei țări nu suflă un cuvânt asupra acestui pericol național. De ce? Vor fi înalte considerațiuni politice pe cari muritorii de rând nu le pot pătrunde, va fi și chestiune de oportunitate; dar mai este ceva ce cunoaște și subsemnatul și anume: tăcerea se explică într-o anumită măsură și prin faptul că foarte mulți frunțași politici primesc ordinul să tacă de la acea instituție financiară, care este exponentul înfloririi puterii jidovești în România, de la Banca Jidanului Blank, unde cu toții se întâlnesc spre a încasa lefuri grase sau jetoane de prezență în consiliul de administrație. Pentru-ca cititorul să nu creadă că aducem o afirmațiune neîntemeiată, dăm în această delicată afacere patronului semit cuvântul, așa cum l'a fixat el însuși în darea de seamă jubilară publicată cu ocazia împlinirii a „trei sferturi de veac” de la înființarea băncii *Marmorosch Blank*:

„Din consiliile de administrație ale băncii au făcut parte cele mai strălucite personalități. Pentru a ne da seama de aceasta, va fi de ajuns să cităm numele unor foști prim-miniștri ai țării ca: P. S. Aurelian, părintele economiei noastre naționale, Take Ionescu, personalitate cu deosebire strălucită, juriconsultul ilustru și omul de stat, care a adus țării mari servicii; Dl *Vaida-Voivod*, cel dintâi prim-ministru de peste Carpați, și *General C. Coandă*, militarul încercat, omul care a adus țării sale însemnate servicii în clipe grele. Foști miniștri ca Nicolae Filipescu, patriotul fără prihană, care nu a conlucrat de cât acolo unde știa că interesele țării sunt servite

cu adevărat⁴⁾; *Anghel Saligny*, tehnicianul ilustru, de numele căruia se leagă podul de peste Dunăre; *Toma Stelian*, juriconsult emerit și miniștri actuali ca Dnii *Al. Constantinescu*, *C. Banu*, și *I. G. Duca*. Nu vom uita în această scurtă enumerare nici pe răposatul D. Protopopescu, unul din cei mai energici organizatori ai vieții noastre financiare.

„Actualmente consiliul nostru de administrație al băncii se compune din dnii: *Mauriciu Blank* și *M. Deșliu*, fost vice-președinte al Camerii Deputaților, vicepreședinți; *André Benac*, administrator la „Banque de Paris et des Pays-Bas” și la „Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France” Paris, *C. Argetoianu*, fost Ministru, *Aristid Blank*, *Ioan Boambă*, *General C. Coandă*, fost Președinte al Consiliului de Mi-

⁴⁾ Te rog observă Dle cititor modul cum știe Jidanul să-și fa ă reclamă cu un om cinstit, care nefiind destul de orientat, s'a ră-tăcit într'o lume ce îi umbre, te memoria,

niștri, fost Președinte al Senatului, *Gr. N. Filipescu*, deputat, *André Homberg*, Președinte al consiliului de administrație la „Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France” Paris, *Grigore Iunian*, deputat, *Theodore Laurent*, Președinte al Societății „Usines Saint-Chamond” Paris, *Em. Pantazi*, S. Rosenthal avocați, *Mihail Săulescu*, fost Ministru de finanțe, *Richard Soepkez*, *Baron I. V. Ștircea* fost Ministru, *Toma Stelian* fost Ministru, *Achille Levy-Strauss*, consilier al comerțului exterior al Franței, Paris, *Al. Vaida-Voevod*, fost președinte al consiliului de miniștri, deputat“.

Priviți-i, Dlor cititori ai „Acțiunii românești”, în ce societate de Jidani internaționali se complac mulți din oamenii noștri politici, alesi pe sprânceană din toate partidele.

Iată de ce a plecat Socolof multumit din țara unde se înfăptuește idealul sionist.

I. C. Cătuneanu

Soluții în chestia străinilor

Intr'un număr precedent al revistei „România Intregită” constatând, că opinia publică indică drept cele mai mari primejdii pentru existența noastră ca Stat și națiune *valul de necinste, lipsa de legalitate și invazia cutropitoare a străinilor*, m'am însărcinat a reveni asupra acestei constatări și a indica remedii practice, cari se pot formula și realiza în viața politică a țării fără teamă de a ne expune urgiei „larg democratice” a Europei, după cum pretinde presa din strada Sărindar și o mare parte a intelectualilor desorientați și mistificați prin mentalitatea veninoasă și desagregantă a presei de tarabă.

Nu voi stărui asupra necinstei și lipsei de legalitate, pentrucă combaterea acestor rele nu are și nu poate avea nici un inconvenient de ordin extern. Dacă totuș s'a făcut prea puțin în România pentru extirparea acestor cangrene a vieții noastre de Stat, mai bine zis nu s'a făcut nimic, motivele acestei inerții condamnabile, egale cu trădarea celor mai fundamentale interese ale neamului românesc, le găsim în cultul exagerat al intereselor personale și de partid, în fața căroră amuțește orice pornire de epurație și regenerare morală. Afacerea pașapoartelor de dată mai recentă este cea mai strălucitoare

dovadă a concepției morale oportuniste, mai bine zis a lipsei de concepție morală a partidelor noastre politice. Când opinia publică cinstită va fi îndeajuns organizată — și va fi în viitorul apropiat — va ști să impună eliminarea complectă din viața publică a elementelor fără scrupule morale, cari astăzi se lăfăesc în situații conducătoare și sunt adevărați radiatori de imoralitate, corupție și venalitate prin impunitatea de care se bucură.

Mă voi ocupa de chestia străinilor, care după părerea presei interesate, mercenare sau inconștiente este iremediabilă în senz național fără a risca eșirea noastră din concertul statelor și națiunilor civilizate, fără a risca un grav conflict nu numai cu Europa, ci și cu întreagă lumea. Această afirmațiune repetată zilnic în presă și deseori la tribuna parlamentară cu reacredință sau în mod inconștient, este un sfruntat neadevăr, a cărui înrădăcinare în convingerea și credința masselor mari ale popoului românesc ar putea să aibă cele mai funeste urmări. Din fericire opinia publică complect dezorientată la un moment dat a început să se trezească, a început să vadă realitatea și să se îndoiască de seriozitatea argumentelor „democratice și umani-

tariste.“ Dacă partidele politice în mod oficial încă ocolesc chestiunea străinilor, nu mai puțin este adevărat, că sub presiunea crescândă a opiniei publice nu mult se vor mai putea sustrage îndatoririi patriotice de a lua atitudine fără echivoc și de a-și spune cuvântul cu hotărâre. Pentru a contribui la lămurirea opiniei publice și astfel la determinarea atitudinii viitoare a partidelor politice, voi spune în mod sumar câteva soluții cari se pot realiza fără a fișarea bombastică a lozincei „jos jidanii.“

Se știe, că după retragerea armatelor interaliate dela Odessa au intrat în Basarabia un mare număr de refugiați „ucraineni.“ Că acești ucraineni în covârșitoarea lor majoritate aparțin unei anumite rase și religii, iarăș este în deobște cunoscut. După informațiunile noastre numărul acestor refugiați se cifrează la 400.000. Un înalt dignitar al ministerului de interne cu ocaziunea unei convorbiri semificiale a contestat acest număr, afirmând, că el ar fi de numai 200.000. Să admitem ca exactă această cifră. Guvernul de pe vremuri, care a admis intrarea în țară a acestor refugiați, a avut prudență să nu-i primească fără condiții. S'au încheiat convenții în toată regula cu cei interesați și cu guvernele aliate, că acești musafiri nepoftiți după 3 sau 6 luni au să părăsească necondiționat România. De atunci au trecut nu 3—6 luni, ci tot atâția ani și refugiații ucraineni trăesc nestingheriți în Basarabia ba și în alte părți ale țării, făcând pregătirile necesare să nu ne mai părăsească niciodată. Anume guvernele ce s'au succedat au avut grija, nu știu în urma căror intervenții, să prelungească din 3 în trei luni termenul fatal de părăsire a țării. Cine ne-ar putea face vre-o imputare, cine ne-ar putea acuza de intoleranță, dacă un guvern conștient și îngrijorat de viitorul acestei țări românești nu ar mai da păsuirea stereotipă, ci ar executa întocmai convențiile interaliate mai sus amintite? Suntem convinși, că nu există stat în lume, fie el cât de „democratic“, care ne-ar face vre-un neajuns pentru această măsură. Ministerul de Interne este de acord cu noi în această prișință. Dacă cineva totuș ar fi de părerea, că această măsură posibilă și realizabilă în principiu, nu se poate pune în practică, pentrucă toți acești refugiați — musafiri între timp și-au procurat acte în regulă de indigenate dela șefii comunităților religioase, cari în Basarabia fac și pe ofițerii de stare civilă, refuzăm de

a crede, că un guvern conștient și tare în fața unor falșuri descoperite nu ar putea anula pe cale legislativă în bloc toate actele emanate dela aceste fabrici de cetățeni români. În paranteză trebuie să punem întrebaarea, cum se vor putea scuza guvernele noastre, cari s'au grăbit să ia atâtea măsuri de nehibzuită unificare, pentru condamnabila omisiune de a nu fi introdus în Basarabia instituția de ofițeri ai stării civile, așa după cum ea există în restul țării? Iată o măsură realizabilă, care fără nici un risc ne-ar scăpa de 200.000—400.000 de străini indesezirabili.

După cunoscutele dispoziții ale tratatelor de pace statele successorale ale fostei monarhii Austro-Ungare sunt obligate a recunoaște de cetățeni proprii pe toți cei născuți pe teritoriile alipite înainte de terminarea războiului, cun și pe cei cu domiciliu stabil (indigenat, aparținere) în aceste teritorii, întrucât nu optează pentru cetățenia altui stat. Abstracție făcând dela aceste restricțiuni fiecare stat are deplina libertate de a reglementa intrarea sau stabilirea în țară a străinilor. Este de notorietate publică invazia fățișe și foarte numeroasă a străinilor fără rost și căpătai în părțile de nord ale țării sub durata războiului.

Din Galiția și Polonia rusească transformate în câmpuri de luptă au pornit aceste valuri fără sfârșit de noi năvălitori, valuri ce s'au revărsat ca un puhoiu peste teritoriile alipite. Că această invazie a continuat și în primii ani după terminarea războiului și încă pe o scară foarte întinsă, nu este necunoscut opiniei publice. Acești străini pripășiți la noi nu sunt țării și neamului românesc de nici un folos, ci constituie prin însușirile lor parazitare și disolvante o mare primejdie economică, etnică și politică. Ne închipuim, că un guvern tare, patriotic și cu o voință de fier ajutat de organe subalterne serioase și integre în scurt timp ar fi în stare să scape Țara și de această categorie de indesezirabili. Pentru a duce la bun sfârșit această acțiune însă e nevoie la cei de sus de voință tare și mai ales cinstită, care nu admite excepții în urma ocultelor intervenții ale puternicilor zilei, fie ei parlamentari sau cunoscuți samsari de ambele sexe, excepții devenite regulă ce descurajează și demoralizează inițiativa autorităților locale conștiente de chemarea lor. Statele de unde își au obârșia acești străini, nu ar putea opune nici o rezistență

justificabilă acțiunii noastre de repatriare.

Dar invazia nu este o poveste tristă a trecutului, invazia persistă și astăzi luând proporții tot mai îngrijorătoare. Nu numai în localitățile dela periferie, dar și în cele dela distanțe apreciabile se sporește peste noapte numărul populației în mod clandestin și continuu cu elemente, ce la prima vedere își dau dovada că înainte cu 8—10 zile încă erau prin stepele Rusiei sau pe plaiurile Galiției. Un bun român originar din județul Sorooca dintr'un sat de pe malul Nistrului cu câteva zile în urmă mi-a dat informații pe cât de adevărate pe atât de stupefiante. Contrabandiști din comună constituți în societate anonimă — natural fără respectarea dispozițiilor codului comercial — cu paznicii ordinei și hotarelor în schimbul unor renumerații în valută forte, sau aur sunător trec noapte de noapte sute de străini pe fericitul pământ al Basarabiei. Cei trecuți prin contrabandă pe pământul ospitalier al României își câștigă apoi imediat „indigenatele“ după metoda cunoscută a refugiaților ucraineni. Ceeace se întâmplă în comuna aceasta, sigur se face și în multe alte puncte de-alungul frontierelor noastre întinse. Dacă acest păcătos sistem de trădare națională înconștientă va fi tolerat și pe mai departe și invazia va continua în acelaș tempo în cel mult 2 decenii nu numai populația tuturor orașelor din România va fi aproape complectamente înstrăinată, ci riscăm să devenim în propria noastră țară o minoritate etnică. Guvernul, care este gata să răspundă în fața istoriei pentru acest dezastru național, nu are decât să facă și pe mai departe politica de struț practică dela unire încoace! Națiunea românească însă este în drept să ceară și să impună cele mai drastice măsuri pentru păzirea mai cu suflet și conștiință a granițelor țării!

Iată prin urmare trei măsuri realizabile pentru reducerea numărului exagerat de mare al străinilor indesezirabili din România: plecarea refugiaților, repatrierea pripășiților și oprirea complectă a invaziei.

Aceste măsuri nu sunt necunoscute apusului civilizată și democratic, pentrucă America le practică cu multă strășnicie de câți-va ani — unele chiar decenii — iar Anglia și Franța le-au pus în aplicare în ultimele luni. Ne-am găsi deci în bună tovrășie și sub raportul „democrației.“

Aceste măsuri dau însă numai soluții formale în chestiunea arzătoare a străinilor și vor trebui să fie însoțite de măsuri constructive și eficiente de reintegrare în toate drepturile culturale, economice și politice a elementului românesc, drepturi ce i-se cuvin poporului românesc în propria Țară. Desființarea completă a cârciumelor, cel puțin la sate, organizarea sistematică în toate comunele de cooperative de producție și consum, de școli și case naționale

pentru răspândirea culturii vor fi cele mai sigure mijloace pentru re-integrarea preconizată mai sus, cum și pentru eliminarea sigură și fără violențe a elementelor străine, parazitare și intermediare din corpul convalescent al națiunii. Despre deșertăciunea motivelor de ordin fiscal ce se invocă ca obstacol de neînvinș pus în fața realizării acestor postulate cum și despre alte măsuri constructive voi vorbi cu altă ocaziune.

Valeriu Pop

dacă nu producătorii lor, cari întotdeauna s'au considerat de soldați ai demnității naționale. Un strein caută la profit mare și nu caută la calitatea produsului, un român ar produce bun și din orgoliu național, pentru că faima neamului pentru el încă este o recompensă, chiar mai mare decât cea materială. Streinului îi trebuie certificatul de incapacitate al neamului nostru, ca să ne poată mai ușor ține sub teroarea falsei superiorități.

Muncitorimea industrială în marea ei parte e streină iar românii neglijați cu desăvârșire și lăsați pradă conducătorilor streini, zi de zi perd din sentimentul național în urma doctrinelor false de cari sunt saturati prin vizuinele de conjurațiune. O astfel de muncitorime, lipsită de dragostea de neam și țară, nu are alt ideal decât lucru prost și salar mare. Cui îi vine prin minte ca să aducă un mic sacrificiu pe altarul neamului, imitând gestul germanilor? Care va face numai un obiect mai bun, mai frumos cu gândul că ridică prestigiul neamului românesc? Nici pentru unul această țară nu e patrie, acest neam nu e sângele lui, e o clasă urâtă pe care vrea să o doboare în fiecare moment.

Țăranul nostru nu face producție națională, dovadă e criza premanentă de alimentație și pasivitatea bilanțului a comerțului nostru extern. Dar pentru că în loc să i-se ridice instinctul național la treapta unei idei conștiente, care impune multiple datorii, toată lumea face pe contul lor demagogie declamând drepturi fără obligațiuni și roade fără muncă pentru că toate măsurile de comprimare a prețurilor este o sabotare a agriculturii. Dacă țăranul nostru ar fi ridicat la cultul ideii naționale până la extrem chiar, atunci ar înțelege că trăgând o brazdă în pământul strămoșesc lucră numai pentru propășirea individuală și pentru neam și țară. Dragostea de neam susținută de ideia națională l-ar stimula la o muncă mai eficientă, care reclamă abnegațiune. Ori țăranul nostru este capabil de aceste vârtuți, a dat dovadă cu prisosință în decursul războiului.

Cine e la noi avangarda consumărilor, deci nu streini bogăți și în special evreii. U popor în refacere trebuie să fie modest. Or țăranul și intelectualul nostru dela saște e azi modest dar intelectualii noștri dela orașe stau sub teroarea concurenței cu elementele streine. Ce je pasă a-

Ideia națională și problemele economice

Suntem prea materialisti. E bine ca fiecare să aibă ambițiunea de a se consolida materialicește, pentru că un popor de calici nu multă ispravă poate face. Dar ca noi, cari ideii naționale îi putem mulțumi eroizmul morților noștri pentru întregirea neamului, să fim capabili a ne scufunda până acolo, ca să jertfim această idee sfântă pentru interese marziale mici și momentane, e prea mare decedență. Și apoi nici nu e un act de cuminenție chiar. Corupția care ne duce ca să copiem doctrine interesate importate din afară și care ne orbește sufletește într'ășa măsură că nu vedem numai combinațiuni de ordin pur material pentru salvare, este, cu totul greșită.

E de netăgăduit că refacerea economică a țării este egal cu garantarea propășirii și independenței noastre naționale. Dar cine crede că problemele naționale economice pot fi soluționate după calapodul speculațiilor individuale, se înșeală amar. A crede că a refuza orice ideie de dragul calculelor matematice, este a fi un bun economist, e o erezie. A primi cu zâmbet și neîncredere propaganda ideii naționale în credința că suntem oamenii realității, este cel mai înalt grad de inconștientă.

Nici sistemul de diriguire a Băncii Românești, nici ideile lui Keynes, nici ajutorul finanței internaționale evreești nu ne pot salva, oricâte sacrificii am aduce în contul demnității noastre ca națiune, singura forță salvatoare residă în ideia națională integrală. Orce altă combinațiune poate face din noi un amalgam economic aservit tuturor aventurierilor, iar nu o națiune înfloritoare, obiectul stimei unanime a streinătății. Cu sabia demnității naționale să operăm tot ce este cangrenat în corpul națiunii, iar partea sănătoasă cu

forța motrică a focului sacru al ideii naționale să punem în funcțiune.

Trei sunt problemele pe cari trebuie să le soluționăm pentru ca să ne putem reface economicicește; intensificarea producțiunii, reglementarea consumației și normalizarea valutei. Toateștrei problemele nu pot fi soluționate decât de mintea și brațul românesc. Să nu uităm nici un moment, că tot ce nu este românesc pe acest pământ al nostru, este numai trecător, care numai atât poposește aci, pânăcând are șanse să ne sugă vлага, apoi pleacă satisfăcut și noi rămânem ca vai de noi. Nu uitați, Românilor, că în zilele de restrise nu puteți conta numai la sângele și sentimentul românesc, de care trebuie să grijăți ca de cel mai scum patrimoniu al nostru.

Se produce și la noi, dar cum? Patronul industrial în vechea țară este descendențul Fanarului, în părțile alipite stăpânitorii de eri și pretutindeni evreii în mare parte, cari nu caută la necesități naționale, ci la câștiguri exagerate, și pe cari nu te trage inima să-i sprijinești pentru că știi că-ți dai obolul dușmanului! Aceste elemente streine sub scutul drepturilor cetățenești, a clauzelor de tratate și cu teroarea finanței internaționale nu caută să coordoneze interesele lor personale celor obștești pe cari ei numai a-le distruge vor. Tind ca să devină indispensabile numai ca să ne dețină forțele economice în mâinile lor pentru ca la un moment dat să ne distrugă cu propriile noastre forțe. Dacă însă forțele productive ar fi în mâinile românilor conduși de ideia integrală a naționalismului, atunci am avea o producție armonioasă, unde interesul personal și-ar căuta satisfacția numai în cadrul binelui obștesc. Căutați la Marea-Britanie, Franța, Germania, cine le-au făcut mari și puternice,

cestora că au luxul pe care-l fac ne strică valuta, ei cumpără pentru că le trebuie și le dă mâna. Dar dacă noi românii am fi cu toți la înălțimea ideii naționale, ne-am da mâna cu toții și am reglementa consumația în funcția de interese naționale, am putea duce cu pași uriași înainte consolidarea economică. Ne-am întări elementul producător românesc și am reduce la minimum importul. Degeaba sunt toate străjnicile legilor, dacă nu-i suflet să înțeleagă ce ne doare, numai dăm îndărăt.

Chestiunea valutei e în funcție de cele două probleme. Piatra unghiulară a acestei chestiuni este cum să ne aducem acasă stocul de monedă care este în străinătate. Până când mai bine de jumătate din biletele Băncii Naționale e în țări străine, până atunci avem criză financiară, iar orice măsură de asanare este imposibilă din cauza speculațiilor de bursă. Și apoi înzădar ridicăm valuta, ci numai pe străini — deținătorii biletelor noastre — îi îmbogățim, iar datoriile noastre față de acești creditori cresc îngrozitor. Prima condiție ca să ne punem pe muncă în vederea asanării valutei este să ne aducem acasă banii. Dar cine ni-a scos din țară? Streinii cari nu au avut încredere în moneda noastră și au cumpărat mo-

nedă străină și acei cari au importat fără suflet articole de lux. Banii nu ni-i putem aduce numai cu un comerț activ extern. Ca să avem ca export, trebuie să producem pentru exporta. *Ca să ne adu em banii acasă trebuie să vindem numai pentru lei.* Dar cine să o facă, streinii? Ce fac aceștia, vedem zi de zi rezultatul. Exportează, vând pentru valute forte, dar acasă un ban nu aduc. Pot tot fi legi draconice, cari numai înmulțesc privilegiul de corupție, dar banii nu ne vin acasă. Aci trebuiesc români cu suflet și sentiment românesc, cari știu să aducă sacrificii când e vorba de interesele țării. Noi putem face teorii, dacă dușmanii noștri interni ne subminează pas cu pas exportându-ne moneda pradă speculanților de bursă.

Până când nu va reacționa întreg neamul românesc față de marile probleme economice, până atunci doctoriile din Dealul Mitropoliei vor fi numai niște visuri sterpe ale unor închipuiți economiști nevrednici pentru vremurile mari prin cari trecem. Iar pe neamul nostru din letargia în care l-a adus politica numai ideea națională o singură forță constructivă îl poate trezi.

Numerai prin ideie la realizare.

Valeriu Roman

Cuvinte de departe

— *Scrisori dela frații din America* —

Nu putem niciodată uita că românul are o mare calitate: oriunde l'ar arunca valurile vieții el rămâne credincios patriei sale pe care o iubește cu patimă.

Frații noștri din America, deși sunt despărțiți de noi prin mii și mii de kilometri, păstrează totuși legături sufletești neîncetate cu patria, unde ei sau părinții lor cel puțin au văzut pentru întâia oară lumina soarelui.

Țara noastră nu are păduri de coșuri de fabrici, dar are păduri verzi de brad și stejar, nu are case cu zeci de etaje, dar cunoaște poezia unui asfințit de soare, cu turmele ce se întorc dela păscut și doina ce se tremură, îngânându-se cu ciripitul paserilor și șipotitul izvorașului de apă cristalină.

Și țara asta frumoasă și bogată încearcă să ne-o fure alții. Încearcă să se oploșească în ea, prea bine primiți de noi, oaspeți nedoriți, veniți cu perciuni plini de păduchi și ciftane soioase din Galiția și din

alte părți. Drojdia altora, scursura tuturor mahalalelor ne-a năpădit și ne sufocă.

Până și pădurile noastre nestrăbătute de picior omenesc și nedoborâte de secure altădată, astăzi au întrat pe mâna veneticilor.

Și frații din America, simt cu instinctul legăturii de sânge primejdia ce ne amenință existența noastră ca neam.

Primim mereu scrisori și ajutoare dela ei și totodată cuvinte de încurajare.

Mulțumim pentru cuvintele de departe trimise, dar cu apropiată dragoste simțite a lui Filip Budeanu, Petru Condan, George Chărcui, Iovon Chărcui, Nicolae Traicon, Simion Radu, George Radu, Ioan Onciu și alții din Detroit și le amintim că ajutorul lor este tot atât de bine venit pe cât a fost cel trimis în primăvara de Petru Florea și soții din Waren, Ohio.

Secretarul de redacție al revistei,

Acțiunea dlui S. Mehedinți

Di S. Mehedinți și o seamă de fruntași ai partidului țărănist s'au despărțit de partidul, din care făceau parte constituindu-se într'un comitet de inițiativă pentru lămurirea maseilor țărănești asupra rosturilor partidului ce pretinde a fi singurul reprezentant sincer al țărănimii. Acești fruntași, în special dl Mehedinți cu durere sinceră constată devierea partidului țărănist dela programul inițial și dela credința națională și tradițională ce a fost temelia acestei organizațiuni politice; precizează răstăcirea, conducătorilor partidului înspre internaționalism și radicalism anti-național și anticreștinesc transformându-se astfel inconștient în nădejdea dușmanilor neamului românesc. Apelul dlui Mehedinți este o chemare adresată țărănimii pentru a se grupa în jurul unui *crez de naționalism integral* fără echivoc și fără subterfugii.

Cuvântul dlui Mehedinți, luminat și convingător a fost o vie satisfacție pentru toți românii, cari mai presus de micile și meschinele interese personale și de partid întresc în sufletul lor dorința vie, arzătoare și gata de sacrificiu pentru prosperarea și binele acestui popor. Atunci când oamenii politici ai României contemporane — uitând atitudinea bărbătească a marilor înaintași din veacul trecut — aproape fără excepție, terorizați de presa „democratică” și finanța internațională abia între patru ochi mai îndrăznesc să tragă toate concluziunile credinței naționale atât de necesare poporului nostru în refacere, mărturisirea aceasta de credință hotărâtă și fără echivoc este o faptă demnă, de înalt patriotism și de desinteresată iubire de neam.

Această mărturisire de credință constituie în acelaș timp și un act de dreptate și satisfacție pentru luptătorii ideii naționale, mulți la număr, însă răsleți și neorganizați încă suficient.

Transmitem și pe această cale sincere felicitări și urări de izbândă deplină dlui S. Mehedinți și comitetului de inițiativă. Tăria în credința fără șovăială și fără reticență va asigura atingerea mărețului scop ce și-au ales.

Ideea națională e lumina ce se revărsă ca soarele dimineții și lumina va alunga toate umbrele din sufletul unui popor; ce era în credința dușmanilor săi complect mistificat.

„România Intregită”

Un document oficial asupra cauzei adevărate a mișcării studențești.

Chestiunea mișcării studențești fiind la ordinea zilei, după mai bine de 2 ani dela izbucnirea ei, cu toate „înbunătățirile“ reale ce s'au adus și sunt pe cale de a se executa spre a se ușura studiul și viața tineretului universitar, rămâne totuși și astăzi pusă cu aceiași acuitate întrebarea: care este cauza de fond ce frământă studențimea. S'au emis păreri personale din toate părțile. „Acțiunea românească“ și-a spus cuvântul și în diferitele întruniri publice ținute în cursul anului 1924 și în revista cu același nume în articolul intitulat, „O PRECIZARE NECESARĂ“. Am publicat deasemenea și opinia Dlui Profesor A. C. Cuza în această chestiune. Spre a contribui mai mult la lămurirea acestei chestiuni reproducem mai jos, nu o simplă părere personală, ci aprecierea însăși a autorității universitare și anume opinia Dlui Rector al Universității din Cluj pe anul școlar 1922—23, a Dlui Profesor Dr. Iacobovici, care a bine-voit să consimtă a se publica următoarele fragmente din raportul cu data 3 Dec. 1922 ce a făcut Dsa Ministrului Instrucțiunii Publice, privitor la adevăratele cauze ale mișcării studențești:

„Mișcărilor antisemite, cari s'au produs la Universitatea din Cluj, nu sunt decât un incident a sentimentului general, care azi se manifestă în toată Europa.

Manifestațiuni identice s'au petrecut și sunt în curs la Wiena, unde au luat un caracter mai violent decât la noi.

În afară de această reacțiune generală, în Transilvania mai sunt și cauze locale. Sub dominațiunea maghiară poporul român a avut de suferit foarte mult din partea evreilor maghiarizați, cari aveau în mână toată starea economică și o bună parte din puterea economică. Intellectualitatea ungurească din Ardeal atât de șovinistă, tirană și intolerantă era compusă în mare majoritate din evrei.

Din cele ce se constată azi se pare că vechea stare de lucruri persistă și tinde să ocupe în noul stat aceeași situație ca și în trecut. Românii complet desorganizați din punct de vedere economic, inferiori din punct de vedere cultural, în minoritate în orașe constată că în anumite ramuri de activitate socială sunt din ce în ce mai mult majorați de elementul evreiesc.

Iată de ce propaganda pornită din Iași și curentul general manifestat în diferite țări a găsit aci un teren cu totul pregătit“.

„Țin să atrag D-voastre și onoratului Guvern luarea aminte asupra situației primejdioase din cauza acaparării de către ovrei a întregii situațiuni economice și a mijloacelor ce le pun în joc pentru a stoarce populația și cu deosebire cea româ-

nească, care este cea mai nenorocită și mai desarmată.

Exploatarea a ajuns la maximul ei.

Primejdia nu este la Universitate dar la sate unde țărănimea românească este încâtușată și nu poate pricepe, că în România mare opera de stoarcere făcută sub dominația ungurească să persiste.

La orașe este o profundă nemulțumire, din cauza acelorași specule și a totputerniciei evreiești la toate autoritățile. Sunt funcționari, profesori, studenți și alți români, cari stau și azi prin birouri, și toți evreii sosiți de oriunde obțin imediat case confortabile sau prăvălii.

Orice încercare românească este sfărâmată imediat.

În toate aceste ovreii merg mână în mână cu ungerii și lucrează după un plan bine stabilit și după indicațiuni date dela Budapesta.

Intellectualitatea evreiască luptă cu orice preț să-și menție locul și să se afirme pretutindenea exploatand și naivitatea ungurească.

Din punct de vedere practic se impun de urgență:

1. De a înmulți școlile românești și de a face pretutindenea internate.

2. De a susține Universitatea din Cluj dându-i posibilitatea de a face noi căminuri, fiind că studentul român nici plătind nu găsește locuință în Cluj, pe când străinii sunt înbrățișiți.

3. Este strict nevoie de a da mijloacele pentru a face pe lângă opera culturală și cea educativă.

Incheind acest raport îmi permit să atrag serioasa atențiune a onoratului guvern asupra primejdiei la care suntem expuși“.

Nota Redacției. Cauza mai sus

exprimată o socotește toată suflarea românească drept cea adevărată; o cunoaște și o recunoaște ca atare toată lumea noastră intelectuală. Puțini au curajul să spună sus și tare, cei mai mulți din lipsă de curaj civic și din simțul acela comod de-a evita neplăceri, tac cu diplomatie. Atunci de ce ne mai ascundem realitatea și cerem anchete asupra cauzei mișcării studențești? Ca să fim pe placul finanței internaționale jido-vești? Zadărnica trudă.

Vadul comercial

Cum a început iarăș a se face o atmosferă zgomotoasă în jurul acestei imperecheri de cuvinte, dându-i-se importanță unei inovațiuni salvatoare, simțim datoria să atragem atenția bunilor români asupra acestei cerințe pornită din tabăra intereselor jido-vești. Bineînțeles, pentru a i-se da o aparență de interes economic general, jidanii și-au asociat și câți-va negustori români, cari nu înțeleg nici intențiile evreiești, nici ținta adevărată a propagandei ce se face cu vadul comercial. Unii negustori, printre cari majoritatea jidani, cer, sub pretextul că prăvălia sau localul industrial funcționând de lungă vreme sub o firmă cunoscută a format un vad, care ar constitui oarecum parte integrantă din fondul de comerț sau industrie, cer prelungirea contractului de chirie forțată pe 10 ani, în-lăturând astfel principiul libertății transacției, stabilit în fine la prăvălii prin legea lui Mărzescu din 1924.

Lăsând la o parte chestiunea, în-trucât vadul comercial, adică obiceiul clientelii de a se opri la cutare prăvălie, este datorit activității comerciantului și nu stă în primul rând în strânsă legătură cu poziția imobilului închiriat ca prăvălie, atragem acum atenția marelui public asupra următoarelor dezaastroase consecințe dacă s'ar legitima vadul comercial.

1. Se atinge mortal dreptul de proprietate, pentru simplul motiv, că proprietarul care ar fi condamnat să nu mai poată dispune 10 ani de proprietatea lui, poate fi considerat că expropriat. Ar veni în mod deghizat exproprierea imobilelor urbane, după ce s'a făcut cea dela sate. Distribu-gându-se idea proprietății, înseamnă a deschide larg porțile bolșevismului, care țintește tocmai la dărîmarea acestui fort de ordine socială, ce se numește proprietatea individuală.

Așa dar, în loc să îndrumăm situația actuală de criză spre o stare

normală, am îndruma-o spre revoluție.

2. Cui profită perpetuarea chiriei șului prăvăliaș în imobilul proprietarului?

Ca să răspunzi la această întrebare, Dle negustor român, adu-ți aminte, că 80% din comerțanții României întregite sunt jidani. Acum înțelegi Domnule meu, a cui cauză o susții fără să-ți fi dat seama?

Este oare în interesul *general* al țării să se instaleze comerțanții jidani în casele proprietarilor autohtoni? cu efectul ca aceștia neputând să se folosească de proprietatea lor să fie nevoiți să o vândă pentru ca să o cumpere comerțanțul jidan?

Rezultatul legiferării VADULUI

COMERCIAL ar fi depozedarea lentă a proprietarului creștin și împrietăritarea jidanului comerțant.

Nu pot crede, că negustorii români sunt lipsiți de spiritul de prevedere și patriotism în așa măsură, încât să nu voiască a vedea consecințele mai sus arătate numai și numai pentru ca să obțină și ei câteva fărâmituri dela banchetul deschis intereselor jidovești pe ruina proprietății individuale. Negustorii creștini trebuie să înțeleagă, că formulele frumoase ca *vadul comercial* nu sunt decât curse, pe care le întinde politica jidovească creștinului naiv *nu pentru a-l ajuta*, ci pentru a-l despuia de puținul ce i-a mai rămas.

Audax.

SCRISORI DIN MARAMUREȘ

Cui a folosit reforma agrară

Arătarea proprietății jidovești cu cifre oficiale. — Corupția jidovească — „Nobilii“ cei mai autentici.

Experiențele și istoria celor 4 ani din urmă trebuie să ne dea de gândit și să ne îndemne să luăm cât mai neîntârziat măsuri de salvare. Și pământul a ajuns în mâinile evreilor, cari prin posesiunea munților robesc oieritul și au ajuns vătavii stânelor românești. Din marea proprietate de 100,606 jug. cari fac parte următorii evrei: în Borșa coala funduară 3441, 4455 proprietarul Steinmetz Mechel lui Strul cu 509 jug. de pământ cad., în coalele 3438, 4020, 6744, 6745 și 6793 Markovics Herș cu 582 jug. cad., în coalele 3439, 3442, 3443, 3446, 3450, 3451, 3756, 3774, 3065, Steinmetz Strul lui Maier cu 1218 jug. cad., 3452, (întăbulat pe comuna Săliștea de sus), 3453 (întăbulat pe comuna Moisăi) 3454, 3458, (întăbulat pe comuna Săcel!) 3459 (întăbulat pe comunele Săcel și Moisăi!) 3755, 3756, 3758, 3774, 6488, 6489, 6490, 6493, 6496, 6674, Stern Mihaly, Stern Herș și Stern Ițig din Săliștea de sus cu 2818 jug. cad., în coalele 3440, 3462, 4065, 4455, 5673, 6491, 6791 și 6792, Verczberger Chaim cu 1767 jug. cad., coalele 5072, etc. Hofmann Herș 1309 jug. cad. — *ar fi prea lung să înșir coalele*, — Doblinger Marcu 789 jug. cad., Kind Mendel din Moisăi 418 jug. cad. Steinmetz Kasriel Luzer 624 jug. cad., Steinmetz Mechel lui Herș 898 jug. cad., Verczberger Marin 361 jug. cad., Verczberger Saul Léb 272 jug. cad.

Steinmetz Bèrl 450 jug. cad., Steinmetz Merilem 404 404 jug. cad., Markovics Mark lui Herș 582 jug. cad., Appel David 67 jug. cad., Heller Ițig Ștrul 63 jug. cad., Kind Abraham. Herș și Moisa Ițig 309 jug. cad., Kreumdlar Maier 74 jug. cad., Markovics Bercu 110 jug. cad., Paszternak Iosif 103 jug. cad., Perl Chaem 128 jug. cad., Pollak Iancu 56 jug. cad., Steinmetz Moiza lui Mendell 171 jug. cad., Weisberger Pinte Pincas 194 jug. cad., Verțberger Mor 123 jug. cad., Verțberger Strul lui Berla 96 jug. Kind Matic Wiesel Sloimné 104, Steinfeld David 450 jug. cad., în comuna Moisăi.

Voi indica proprietarul și suprafețele în cifre socotite în jugăre cadastrale, Kind Mendel lui Ițig 145 jug. cad., Herstig Mendel Ber 207, Elefant Sándor 233 jug. mai posedă în Borșa 62 jug. cad., în Vișăul de sus 180 jug. Rubin Pincas 93, Kind Abraham 306, banca evreiască Felsővisei Takarékpénztár 707, Gold Hermann Iancu 57 Kind Hermann Stig 56, Sax Sloim 109, Pollak Lajos Friptu 78 și Steinmetz Luzer 62 jug. în Vișăul de sus Gerth Eizig 80, Keszner Chaschel Leb 134, Guttman Avrum 164, cazar Grodel Herman 2742 jug. cad., Steinmetz Strul Maier din Borșa 120, Stein Herș Ida 212, Herstz Perla 56, Ster Herș 54, Kahan Zelig 56, Paszternak Mendel din Săliștea de sus 52, Paszternak Mihály din Săliștea de sus 164, Ro-

senberg Iosif 88, Rosenberg Volf 257, Silberhertz Lazar 261. Steinmetz Smiele Aba 784.

In comuna poienile de sub munte: Lempert Iancu 500, Vogel Volf 120, Fux Chaim 1194, Lebovics Maier 129, Frid Ițig 209, Fruhter Iacob 120, Kaufmann Samuel 313, Stein Chaim 857, Fux Strul 124, Kahan Mozes 263, Fried Khaem 617, Fux Bernat 358, Kaufmann Emanuel 600, Fried Chamen din Ruscova 711, Fogel Abraham 111, banca evreiască Havasmezei Takarékpénztár 166 Mendelovics Ignat din Vad 819 Berger Eizig 74 Fried Sulem Herzel 344, Fux Strull Mendel 124, Fux Chase 281. Stern Mihai din Săliștea de sus 1242, Elefant Iacob 263, Schüssel Keily 219, Marmor Izrael Pincas 358, Schüssel Hemye 219, Schissel Haháry 2233, în Repedea Perl Santel 69 jug. Total 35,164 jug. cad., numai în celea cinci comune de munte, unde exproprierea era să se facă pste 50 jug. cad., în baza art. 16 șt era mai ales în comunele de munte, dar peste tot la loc aplicarea art. 9 aliniat a) la exproprierea din Maramureș.

De tot s'au expropriat în aceste comune 3600 jug., mai mult neproductiv. Dar să vedem și alte comune din ocolul Vișău: în Botiza absenteiștii Pollak Iosif și Schultz Manò au 9500 jug. cad., în Bârsana Káhán Ezekiel are 415 jc. Stern Iosif 320 jc., și Drinier Eizig 83 jc., în Ruscova Pollák Menoel 290 jc., în Rozavlia: Gerner Samu 130, Gerne, Marcu 80, Stern Smiche Léb 200. Steinmetz Salamon 150, Teszler Sloim 203, Stern Smiel Elias 260, Slojmovics Mihály 230, Wieder Marcu 150, Perl Moise Elea 100, Teszler Chain 200, Wieder Léb 180, în Săcel baronii Govedel 1800 jug. cad. în coalele 781—786, în Burlești Huber Mendel 230 jug. cad. etc.

De tot au marii proprietari 49,645 jug. cad.

Din suprafețele de munți evreii dețin *păduri și pășuni* 50%, din culturi socotind toate suprafețele de moșie evreii au 40%, celea mai bune moșii, cari le lucrează Români în parte, dar mai des în arândă uzurată, când nu le lucrează pentru interesele banilor împrumutați.

Puterea capitalului feroce — tot mai mult incolțește glia țăranilor și-i silește nu numai să lucreze gratuit moșiile evrești ba chiar să le ierneze și vitele de comerț gratuit, peste dobânda de 50% ce o plătesc. Azi interesele la sate fac 20 lei pe săptămâna după *mia de lei!*

În ocolul Vișău din suprafețele de mai sus s'au expropriat 5200. jug. cad. până la 31 August 1924 — mai puțin cât face cota suprafețelor ne-productive și pârghia exploatărei nemiloasă pământul rămâne în mâinile evreilor, cari l-au furat prin contumații, licitații, martori și documente false dela Români. În urma frontierelor nedrepte ne lipsesc 70% din pășunile normale, iar naționalizarea satului și înstărirea plaieșilor la cea mai expusă frontieră apare ca o necesitate națională.

În schimb cei scutiți de expropriere prin fraude au fost inproprietariți în Vișeu de sus și Borșa în favorul evreilor. Composesoratele Românilor nobili din aceste comune ca moșii „donatare” pentru vitejii primite — moștenite dela voivozii descălecători de țară — cum arată diploma 16 și 29 din „Diplomele Maramureșene din veacul XIV și XV” de Dr. Ion Mihali — au rămas în posesiunea comună indiviză a moșnenilor, numai culturile au trecut în posesiune particulară și au fost folosite conform uzul secular după trebuința dictată de în multul averii individuale din zona de culturi ca pășuni și păduri.

Ajutați de roiul de cazari hămisii după exchiderea fraților Groedel dela licitațiile publice acestia s'au aruncat să achiziționeze cu orice mijloace pădurile moștenilor, cari erau prost administrate și de izbeliște.

Mai ales, că penetrațiunea evreilor o facilita practica judiciară a intereselor Statului național maghiar. Spre acest scop serveau procesele de partaj și mistificarea tabelelor îndreptățiților cu ajutorul administrației vreoasă condusă de faimosul jefuitor Papp Simion. Legiuirea din 1908 art. VII. §. 4. și XXXIX. art. 1 și 2 au pus poftele speculatorilor în cui curia a desființat cu sentința sa vt. 44—1911 urb. sp. sentința spoliantoare a tribunalului Sighet -r. 1816—1911 P., în Borșa sentința 11865—1912 P. a desființat-o Curtea de Apel în 1920. În baza legii R. A. art. 32 *aliniat c.*, și 33 combinat cu 24, după separarea suprafețelor de pășuni de cătră păduri restul întrecător trebuinței composesorilor trebuia expropriat pentru inputarea de păduri comunale pe seama celor ce nu sunt composesori și a comunelor, cari nu au păduri ori nu au suprafețele necesare industriei casnice de lemn, care în celea 7 luni de toamnă iarnă este principala o-

cupațiune a locuitorilor din plasa Vișău.

Fiind acestea *averi familiare feudale* — numai descendeții celor privilegiați nemeșii puteau fi socotiți de composesori în baza art. XII din 1836, care constituie composesonatele și dreptul de composesori cheia îndreptățirii fiind după § 3 descendența de sânge și proporțiunea după uzul folosinței seculare și art. 7 multul locului intravilan și extravilan din zona de culturi a composesorilor nobili, care prin art. VII din 1908 § 4 fusese impusă ca obligator. Însă prin fraudă, teroare administrativă și complicitate între reclamanți și biroul impus — s'a procedat arbitrar și contrar dreptului urbarial. În loc să se înscrie în baza matricei și a descendenței composesorii privilegiați s'au luat în Vișăul de sus 208 jug. cad. „zvore nemeștii de chei” și cine au fost găsit acolo în posesiunea faptică a fost impuși ca composesori, în Borșa pe lângă intravilanele nobile s'au luat și munții evrești de chei pentru stabilirea proporțiunei și a dreptului de composesori. Astfel prin fraudă și artificii au fost impuși evreii și coloniștii de composesori, iar Români s'au deposedat „rămânând cu fala străbună”, deși după legile urbariale mai ales art. XII din 1896 evreii nefiind emancipați când s'au constituit drepturile composesorale nu puteau dobândi moșii nici drepturile claselor privilegiate, iar coloniștii erau excluși din composesorate prin art. XXII din 1873 și VII din 1908 § 4. Spoliarea contemplată însă nu a succes — justiția maghiară le-a zădărnicit planurile spoliatorilor și astfel ei nu a putut desființa și împărți composesoratele, iar composesorii nu s'au putut face listele și tabelatele îndreptățiților nici statori proporțiunea dreptului.

Anarhia trebuie sistată în baza noului cod silvic art 29—36 prin întocmirea tabelelor îndreptățiților, statorirea proporțiunei îndreptățirii, alegerea biurourilor și votarea așemântului curățind composesoratele de speculatori, hoți de pădure și excroci.

Confundându-să intravilanele nobile ca composesorii, fiind celea 208 jug. cad. din vatra comunei copleșită de evrei după situația din 1911 în Vișăul de sus, situația ar fi următoare suprafețele socotite în stâneni pătrați ca cheie de îndreptățire la celea 14,000 jug. cd. păduri, composesorale: Biserica evreiască 1141 st.³, biserica romano-catolică germană

2443, Engelmann Rozalia 558, Fliegelmann Samuel 882, Fruchter Iosif 3441, Genuth Maier 13,120, Gluck Ițig 2168, Gries Muller Iosif 2221, frații Groedel 86,099, Gutmann Avram 4922, Gunzler Samuel 777, Hager Elia 15,353, Hoffmann Iosif 16,477, Jobb Iguat 631, Elefant Smiele Jambor și Steiwetz Moisé 7821, Kahan Elia 1219, Kahan Izsak 5937, Kahan Zelig 10,454, Keszner Chaskel 1503, Kovassy Gyula 3346, Krobschechel Herș 8963, Krafcsik Rudi 1246, Kahan N. Moisé 1400, Mann Lajos 18,077 (vândut lui Groald!), Marmor Moisé 7627, V. Papp Simon, 8502, Pellady Mari 5479, Pollak Iuda Sloim 6845, Rozenbergdelf 2358, Stein Herș lui Iuda 3250, Stern Ițig 968, Stein Iosif Herș 17,070, Stein Moisé Surală 1374, Stein Sara 941, Szaplanczai Janos 3311, Weizel Herș 1648 și Volf Leb 13,742 stângeni pătrați. După situația de azi Români nobili abia au 20 jug. cad. zvore nobile în posesiune și astfel prin fraudă ar avea abia 9% din celea 13,859 jug. cad. pădure proporțională. Cu toate că Groedel a renunțat la proces în urma desființării sentinței *tribunalului Nr. 1816—1911 P. și procedura s'a prescris*. Comitetul Agrar bazat pe informația falsă că comunitatea s'ar fi sistat și cei 91 speculatori ar fi ieșiți din comunitate cu 13,859 jug. cad. suprafețe prin sentința sa din 10 Aprilie 1924 cu Nr. 1277 a desființat legea R. A. și a scutit composesoratul de expropriere dându-l pradă celor 91 speculatori și astfel specula ce n'a putut ajunge prin procesul de parcelare — ajunge prin Com. Agrar în numele dreptății sociale, iar Români deposedați din Vișăul de sus, Vișăul de mijloc, Vișăul de jos, Băcicoi și Moiséi rămân fără păduri comunale și temnoasele le vor cumpăra ca în București pe Kgr. Dela stat fiind pădurile situate peste 20 klm. de comună în frontieră și prefăcute în parc de vânătoare nu se poate expropria, iar dela particulari abia se pot expropria 800 jug. cad. păduri defrișate! Să vedem pe nepoții lui Bogdan-Vodă și Sas-Vodă descoperiți în Borșa ca composesori de înțelepciunea Com. Agrar. În Borșa din celea 10,810 jug. cad. pădure s'au socotit și suprafețele în jug. cad. cuminți nepoți a lui David-crai: Ar avea Homorody Sandor 1187 jug. cad. Fisch Jacob 131, Fruchter Izsak 307, Kreindler Maer 140, Markovits Berko 154, Marmor Santel 162, Markovits Herș 856, V. Papp Simon 291, Pol-

lak Juda Maer 616, Preisz Motte 135, Steinwetz Ianku 427, Steinwetz Karoly 129, Steinwetz Mozes lui Mendel 146, Steinwetz Strul lui Mendel 1058, Weiszberg Puskas 221, Wertberger Berl 212, Wertberger Burech 256, Wertberger Chaim 585, Wertberger Şaul Leb 193, Wertberger Sulemme 139, fabrica cehoslovacă din Băcicoiul-Mare „Clotild“ (competinţa e vândută lui Steinfeld Lazar!) 237 jug. cad.

Azi situaţia e şi mai rea ca cea mai sus schiţată din 1912.

Comitetul Agrar însă nu s'a pro-

Presă românească şi greva studenţimii

Am publicat în numărul trecut în întregime memoriul prezentat de studenţii din întreaga ţară dlui ministru al instrucţiunii publice. Am reprodus totodată şi un fragment din frumoasa comunicare făcută de dl deputat Sever Dan în Parlament.

Opinia publică românească cinstită a fost în unanimitate de părerea că studenţimea are dreptate şi cererile reduse la minimul posibil trebuie satisfăcute.

Reproducem mai jos părerile câtorva organe de presă româneşti (dela cele jidovite cred că nu aşteaptă nimeni altceva decât injurii, minciuni şi calomnii).

Universul (articol de fond):

Prin dispoziţiuni parţiale, cu caracter exclusiv de represiune, criza poate fi amorţită. Nu e o soluţie. Ea va izbucni din nou. Numai înlăturându-se cauzele, vor dispărea efectele. E adevărat că operaţia aceasta este mai grea, cere mai mult de cât forţa publică. Dar autoritatea şcolară şi corpul profesoral nu-şi vor face ofensa să ne desmintă când afirmăm că s'ar putea înălţa la nivelul ei, consacându-i priceperea, bunăvoinţa, stăruinţa lor.

Nu credem că e locul să se repete efortul subterfugiu: întâi ordine şi pe urmă vom aviza. Din nefericire, a fost şi ordine, şi nu s'a avizat. Cel puţin acum, în acelaşi timp să se facă ordine şi să se avizeze. Acţiunea din urmă asigură pe cea dintâi.

Altfel, peste iluzia că situaţia se îmbunătăţeşte realitatea ar putea s'aducă deziluzia din alte rânduri.

Cuvântul, un articol al dlui Cezar Petrescu (c. p.) intitulat: Să-i punem la zid!..

„Iarăşi companii cu arme la umăr, au făcut exerciţii de desfăşurare

nunţat, comisiunea judeţeană pentru R. A. însă aşa a judecat cum au voit să înşele evreii în 1912, că a împropriat ca nobili composesori 38 de speculatori, însă când a fost exproprierea nu i-a văzut să-i expropriere cu multul moşiei intra- şi extravilan luată ca bază la statorirea proporţiunii.

Maramureşanul.

*

Vom continua publicarea acestor interesante şi bine documentate articole. În numărul viitor: „*Slugile jidanilor*“.

Eri şi azi

Privind mai amănunţit întreaga masă a aceluia, cari îşi fac glorie azi ca să dea mâna cu vre-o persoană mai însemnată, care poate i-ar putea ajuta la vr'o afacere. Ne apar figuri de acelea, cari eri erau lipsiţi de orice mijloc de trai şi azi se mândresc cu milioane, pe cari le-au cules de pe spatulele bietului ţăran, care cu fruntea scaldată în sudori îşi câştigă pâinea. Unul din aceştia este domnul Fischer Mór. Trăgând la o parte perdeaua trecutului ne apare domnul Fischer ca un biet comerciant ambulat care făcea comerţ cu... ouă şi-şi căuta locuinţă. Contesa X care avea o locuinţă foarte mare spusese intendentului să dea în chirie câteva camere însă numai la creştini, la jidani la nici un caz.

Se vede, că d-neaii avu contact cu aceasta raşă blăstămată, căci impresiile câştigate din această experienţă o făcu să ignoreze reprezentanţii rasei superioare. D-nul Fischer văzând afixat, că sunt camere libere, se adresă intendentului, că ar dori să ocupe vr'o cameră. Intendentul l-a întrebat de ce religie este iar el i-a răspuns, evreu. Atunci a fost respins, iar azi este proprietarul casei unde înainte cu 25 de ani a fost într'un mod ruşinos respins.

Lucru e foarte simplu. Războiul a izbucnit, şi el ca un orice bun patriot a căutat să contribuie la reuşita războiului prin mici afaceri pentru aprovizionarea armatei, de unde se trezi om bogat. În timpul războiului mulţi se refugiară aici şi unii ne având unde să se culce s'au culcat în curtea acestui onorabil domn. Iar d-nealui privind de pe terasă jos strigă servitorului: Ce caută nemernicii aceştia în castelul meu, afară cu ei.

Din dânsul vorbea proprietarul cinstit, cult şi uman. Azi d-nealui e directorul unei bănci şi de nimic nu-i pasă. În linişte îşi fumează ţigaretă, crezând că nimeni nu mai răscoleşte trecutul. Şi totuşi sunt de aceia, cari nu pot tolera mişelia unor astfel de oameni şi a întregii rase, cari sunt lipitorile acestui neam şi caută să-i sugă şi ultimul stop de sânge. Dar amar se înşală.

Sperăm într'un viitor mai bun.

I. Gaşpar
student în Drept

înaintea Universităţii. Dăunezi, era în faţa statuei lui Mihai Bravul, un spectacol îmbărbător şi eroic. Plutoanele băteau talpa la pământ, răsuţau comenzi viteze, la ferestre, în murdara ceaţă matinală luceau baionete, şi când câte-un frate ori soră a ta cititorule, sau unul din copiii tăi voiau să intre ori să iasă-cu săracul lor ghiozdan şcolăresc din casa celei mai înalte învăţători, o mână se punea în piept, în pieptul copilei şi copilului tău cititorule, şi-l îmbrânca ca la un simplu tâmbălău electoral.

Se spune că toată mişcarea s'a înăsprit fiindcă domnul ministru al instrucţiunii publice a refuzat să stea de vorbă cu studenţii. Dar ce naivitate mai păstrează încă acest tineri, ca să dea vre-o însemnată vorbe rostită de dl dr. Angelescu? În ancheta noastră am arătat de câte ori a minţit, şi-a călcat cuvântul, a uitat. Poate vorbi orice — vă mulţumiţi copii cu o amăgire mai mult?

Vreţi linişte? Dar ce pildă de linişte, de ordine şi fructuoasă şi onestă muncă dă parlamentul ţării! Făcut-au studenţii în toată mişcarea lor atâta dezordine şi scandal cât e în Cameră într'o săptămână? Vreţi intrarea în legalitate şi ordine? Dar cu ce autoritate morală porunciţi aceasta, când un Richard Franasovici după toate potlogăriile se soareşte nesupărat la Nisa?

Copiii aceştia vor numai să înveţe carte, în lipsă şi în căminurile lor sărace, pe care mâine le veţi închide, cum pe Richard Franasovici nu l-aţi închis. Iar dacă acestea toate constituie o primejdie, puneţi-i la zid şi sfârşiţi. Regretăm că dela interne lipseşte dl. Franasovici să dea această poruncă. El ar fi fost energic şi intransigent. Rechemăţi-l“. c. p.

Adevărata anarhie

Represiuni și toleranță.

Câteva ziare românești (foarte reduse la număr de altfel), și-au luat inițiativa de a se ocupa mai minuțios cu problema universitară, o problemă care, așa cum a fost pusă în discuție în primul rând poporul român pentru a cărui postulate luptă azi studențimea.

Cu o minuțiozitate cronologică s'au înșirat toate evenimentele dela începutul mișcărilor studențești până în faza ultimă.

Mai mulți profesori universitari, tot prin coloanele acestor ziare și-au expus părerile arătând proiectele cu ajutorul cărora s'ar putea diminua anarhia universitară și reveni la fazele ei normale. Aceste păreri cât și interesul ce-l poartă ziarele menționate față de problema universitară în teorie sunt lucruri frumoase, trecând la partea practică ele nu au avut nici un ecou, deci nerepercutându-se asupra mișcării, nu prezintă nici un interes.

Fazele mișcării studențești sunt aceleași; câteva zeci de mii de tineri înflăcărați, luptători neclintiți pentru glia strămoșească, duc o luptă aprigă pentru purificarea neamului românesc, deci o luptă de confirmare a drepturilor noastre la o viață națională. Poate că am greșit afirmând că fazele sunt aceleași; pușcăriile oferind ospitalitatea tot mai larg, eliminările practicându-se cu un sistem tot mai întene, confirmă această greșală.

„Subterfugiile“ promulgate decățiva profesori universitari, (neadmise în schimb de studenți) în loc ca să fie aplicate cel puțin de formă, teoarea introdusă în universități s'a accentuat, și tocmai excesul acesta de zel ne miră.

Două tabere mari stau față în față în nou încheatul Stat român. Românii cari prin suferințele și sângele lor și-au înscris dreptul la stăpânirea acestor plaiuri pe de-o parte elemente cari nu sunt dispuse să uite trecutul sau altele noi venite neadmițând organizația noastră de Stat pe de altă parte.

Reacțiunea începută de poporul român împotriva elementelor distrugătoare a existenței noastre ca Stat e firească.

Problema universitară, — aci e de remarcat faptul că tocmai din acest punct de vedere trebuie privită. Ziarele românești, cari și-au luat inițiativa de a se ocupa cu această pro-

blemă au greșit aci; *mișcarea studențească nu este numai rezultatul lipsei de căminuri a sălilor de disecții sau altor nevoi, ea este rezultatul firesc a apărării naționale care se impune oricărui bun român când țara e în primejdie.* Dovada cea mai eloquentă e, că studențimea în luptă începută nu a fost un moment izolată, *alături de studenți stau clăcașii și robii zilei de ieri, nația puternică și liberă a zilei de azi.*

Până când studențimea română nu va devia dela credința neclintită pentru care luptă și până când această credință își va avea ecoul dorit în sufletul nației românești, nu încapе vorba de un „compromis“, până aunci „anarhia“ mult trâmbițată nu se va ameliora.

Problema, care cere azi o grabnică deslușire, este scandaloasa metodă de reprimare a mișcărilor studențești. Reacțiunea începută împotriva elementelor distrugătoare a existenței noastre naționale, în loc ca să fie pregătită, prin diferite mijloace se caută să se suprimе, în schimb toți răsvrățiții, indivizi certați cu trecutul, cari fac să explodeze arsenalele armatei, atentează la existența familiei regale, se bucură de cea mai largă toleranță. Studenților închiși la Văcărești un an de zile li s'a suprimat libertatea. Comuniștii, înscenând greve de foame au fost puși pe picior liber după câteva săptămâni. Lucrurile se repetă și azi dar autoritățile nu se sinchisesc deloc.

La Timișoara un student creștin e lăsat aproape mort de o bandă de asasinii organizați în „Tinerii ovrei pentru apărarea instituțiilor culturale“. Autoritățile noastre nici din repetatele cazuri nu au luat la cunoștință ceace se petrece la organizațiile „culturale“ și „sportive“ ale ovreilor. Faptul de a elibera „în lipsă de documente“ pe acești evrei asasinii după două săptămâni, pentru aceste foruri „competente“ în materie legislativă, e un fapt care nu trece din comun, nu știm ce va zice studențimea timișoreană la toate acestea.

Represiuni inutile față de Români toleranță vinovată față de jidani.

Prin închiderea Universităților introducerea armatei, eliminări în grupuri amenințare cu dare în judecată a profesorilor universitari etc. se caută să se ajungă la normalizare. Scopul urmărit, de data aceasta s'a înotmolit rău. Cu aceste mijloace

nu numai că s'a ameliorat situația, ci a rezultat *adevărata anarhie.*

Cu o ușurință caracteristică *sfaturile universitare* închid Universitățile, căminurile, cantinele și elimină zeci de studenți. Judecata aceasta în cel mai bun caz e demnă de compătimit. Faptul de a lăsa sute de studenți muritori de foame pe drumuri, a-i opri dela munca pentru propășirea vieții românești.

Constitue o piedică gravă în opera de consolidare a țării tocmai în momentul când autoritățile noastre cu mai mult tact și cu mai mult discernământ ar trebui să lucreze pentru a înlesni și a grăbi încheierea unitară a Statului român.

Romul P. Roșu

student în Drept, — Banat

Arhanghelul opiniei publice

Ziarul „Cuvântul“ publică în foileton un interesant roman intitulat „Pașaportul Negru“ în care, e lesne de înțeles, subiectul se învârteste în jurul cunoscutei afaceri cu pașapoartele pentru America.

Personagiile romanului sunt tipuri bine cunoscute acoperite cu pseudonime foarte străvezii ca de pildă Rică Farsanovici, Nicu Filipeanu sau generalul Weit.

În capitolul „Arhanghelul opiniei publice“ se face un strălucit portret ziaristului jidan Iosif Nadler, (numele de pe vremuri al lui I. Nedelea) în care găsim *nu un tip de ziarist jidan, ci tipul caracteristic al ziaristului jidanul*, care intră cu o brâznicie în gazetărie, pentru-ca să dea apoi lecții de civism și patriotism bietului cititor român care-i citește cu naivitate, și chiar cu încredere proza întotdeauna interesată.

Din acest roman, semnat de Ion Filimon, pseudonim sub care ghicim pe marele nostru prozator Cezar Petrescu, reținem pasagiul de mai jos:

„Iosif Nadler, deși încă tânăr, era ca să zicem așa, aproape un personaj european. Reporter călător, întrunea o sumă de rare calități profesionale: harnic, capabil să înghită fără a crâcni orice, perzistent, băgăreț și cu picioarele excepțional de rezistente, cu toate că nădușec împrăștiind pe o rază de doi metri o suavă aromă de cuarghel și rocfort.

„Viața lui Iosif Nadler, nu conține nimic epic. Ca și popoarele fe-

ricite, n'are istorie. A debutat la 15 ani — în timpul ocupației — ca negustor ambulant de marmeladă. Dădea cea dintâi dovadă că știe să se adapteze actualității, fiindcă una din actualitățile cele mai pasionante ale ocupației a fost marmelada. La 17 ani era băiat bun la orice în redacția lui Nicu Docea: — „băiete! fugi și cumpără-mi țigări! chiamă la telefon! fugi la poliție și culege 2—3 informații!“ Iar după 2 ani de răbdătoare rezistență și de ucenicie, s'a strecurat unsuros, ca reporter, la marele cotidian „Ziua“.

„In afară de limba românească, Iosif Nadler nu cunoaște ca graiu internațional decât idișul. Totuși, nimeni nu știe cum străbate Europa dacă vrei și aduce interviuri cu

oricine: Papa dela Roma și Mac-dolnad, Herriot și regele Alfons.

„Cum pregătirea sa intelectuală e în rudiment și cunoștințele sale istorico-cronologice îndestul de confuze, dacă directorul gazetei l-ar trimite să ia un interview lui Corneille, Dante, Guttenberg, Bramaputra ori Ricard inimă de leu, Iosif Nadler s'ar urca în tren de bună credință și ar pleca să-i caute, socotind că trăesc undeva și se îndeltnicesc cu politica, reprezintă vre-o țară la Liga Națiunilor sau măcar conduc vre-un mare trust. Și iată, scriind mă prinde o îndoială. Cine știe dacă Iosif Nadler, nu s'ar întoarce în Capitală, cu un interview luat lui Corneille, Dante, Guttenberg, Bramaputra ori Ricard inimă de leu!“

SCRISOARE DIN SOROCA

Năvala lăcustelor

Pentru a putea lămuri opinia publică românească dornică de a afla cauzele scăderii brusce a sentimentului național în Basarabia, rog onorata Redacție să-mi dea ospitalitate în coloanele revistei.

Timp de 107 ani, rușii n'au reușit să rusifice Basarabia decât în parte: orașele — prin funcționările și unele sate prin coloniștii ruși și ucraineni. Dar imensa majoritate a populației rurale basarabene a rămas credincioasă datinilor și limbei strămoșești: Moldovenii nici nu știau să vorbească rusește, cu atât mai mult nu s'a putut realiza apropierea intimă, necesară unității unui Stat.

În asemenea condițiuni era de explicat entuziasmul nemărginit cu care era primită armata română. Acest entuziasm încetul cu încetul s'a transformat în starea de spirit, ce domnește astăzi în urma administrației abuzive, în urma necinstei și a lipsei de orice politică națională din partea diriguitorilor acestei provincii.

Și dacă veți adăoga la constatarea de mai sus, pîlcuri de jidani, cari au „fugit“ de peste Nistru ca să continue opera lor talmudică așa de bine reușită în Rusia, veți înțelege ușor starea anarhică de spirite. Ajunși la chestiunea aceasta, nu mă pot opri să nu povestesc modul de a intra în țară a acestor străini.

Ca exemplu voi lua satul meu de pe malul Nistrului — Rudi, jud. Soroca.

Jidanii vin prin intermediul con-

trabandiștilor ajutați de unele elemente vamale dintre grănicerii noștrii (cazul Lt. Morărescu e destul de eloquent — și câte sunt!)

Pentru serviciile acestea se plătește aurul sunător.

Mecanismul e foarte simplu:

Contrabandiștii de carne vie pleacă dincolo de Nistru și se întorc cu 10—15 indivizi perciunați, pe cari îi adăpostesc în podul casei pentru noaptea aceea. A doua zi noaptea, ei sunt conduși într'o pădure unde sunt gata trăsurile cu care se transportă în localități unde sunt rabini, de ex. Zgurița, Edinți, Securenii, etc. colonii jidănești.

Rabinul posedă o sumedenie de certificate de naștere, cu care îi înzestreză pe jidanii venetici — și-i expediază în Moldova.

Peste 2—3 luni se prezintă Rabinovici din Poltava — ca cetățean român în Basarabia de când e lumea.

După socoteala modestă — peste Nistru au trecut mai bine de un milion cincisutemii (un milion jumătate) de lăcuste, care ne onorează prin prezența lor, otrăvind aerul sănătos cu usturoi, spărgând timpanul cu jargonul și *provocând panică în viața noastră socială și economică*.

Astfel se explică cum Kișinăul are astăzi o populație de 500—600 mii de jidani, ceiace se poate ușor constata din primirea fastuoasă a lui Nu-hăm Socolow.

În asemenea condițiuni am așteptat o reacțiune puternică românească

din vechea capitala Moldovei — Iași

Dar de unde!?

Cei câți-va profesori Universitari cu suflet curat românesc și cu prietenii, deși numeroși, nu sunt lăsați să cimenteze unirea sufletească, cea mult dorită în Basarabia.

Vii la Iași, crezând că vei găsi un sprijin moral general în decadența națională de peste Prut.

Dar te lovești de o grupare pseudo-țărănistă, formată din profesorii Universitari.

Nu-i numesc căci sunt îndeobște cunoscuți.

Dar demonstrând situația studenților basarabeni, veniți la Iași — veți putea înțelege ușor cum fermenții bolșevismului nu numai că s'au distins, ci amenință să cuprindă și Iașul cel cu faima lui românească.

Pe sălile Universității, în laboratoare, clinici — pretutindeni îi auzi vorbind rusește, deși sunt moldoveni. . . .

Autoritățile Universitare creiază căminurile pur basarabene, în disprețul cererilor noastre de a creia căminuri comune, unde basarabeni ar putea cel puțin să'nvețe limba lor proprie.

Pe lângă cele de mai sus, îl avem pe Dl Parhon, care adăpostește aproape 20 de comuniști la ospiciul din Socola. Ei sunt acei cari fac naveta la Kișinău după materialul proaspăt, sosit din Moscova.

Nu mă voiu opri mult aci căci ar trebui să scriu mult, dar sper că câteva spicuri sunt îndeajuns pentru a cunoaște cauzele adevărate ale decadenței naționale în Basarabia.

Între altele, am uitat să adaog că și în ziua de astăzi înfloresc în Basarabia zierele rusești, pe când zierele românești dispar pe drum. Ca culme — pe malul Nistrului se cîtește în liniște „Socialismul“.

Care ar fi măsurile de reacțiune?

Sunt multe, din care prima este lupta în contra jidanilor — celule de microbi roșii.

Al doilea ar fi curățenia Iașului de elemente nesănătoase — căci de aci trebuie să pornească lupta de recâștigare a sufletului românesc.

Între altele multe, voiu semnala încă odată pericolul administrației, care în ziua de astăzi e incapabilă să-și facă datoria de român, cu rare excepțiuni.

Dar mai presus de toate este însă sănătoșirea care se cere organismu-

lui românesc din restul României-Mari:

Să dispară politica ucigătoare de partide; să se anihileze tendinți ambițioase; să crească în locul acestor ambiții unitatea de cuget românesc.

Să se creeze un singur suflet, condus de mâna măiastră a unui om

mare; să crească conștiința națională, plămădită din abnegație totală.

Și atunci toate hoardele de dușmani se vor risipi, cum se risipesc nourii dimineții sub razele calde și luminoase ale soarelui.

*Iulian Sârbu
Basarabean*

ȘTIRI, FAPTE & POLEMICI

PROCESUL LUI CORNELIU ZELEA CODREANU. Cititorii noștri își reamintesc desigur, faptele și împrejurările în cari Corneliu Zelea Codreanu, găsindu-se în legitimă apărare a omorât pe prefectul poliției din Iași, Manciu.

Am arătat atunci pe larg părerile obiective ale mai multor intelectuali, precum și cuvântul răspicat al presei cinstite românești.

Am arătat la timp toate măsurile de teroare ce s'au luat contra lui Corneliu Codreanu și contra prietenilor săi, cari au fost arestați și lipșiți de libertate timp de două luni, după ce au protestat printr'un gest eroic, acela al grevei foamei de 12 zile.

Acum procesul lui Corneliu Codreanu și celorlalți cinci acuzați de complicitate: I. Moța, T. Popescu, R. Mironovici, I. Gârneață și Corneliu Georgescu vine spre judecare înaintea justiției populare a juraților.

Opinia publică, prin glasul celor 12 jurați va avea să hotărască în ziua de 16 Martie, dacă Corneliu Zelea Codreanu este sau nu vinovat pentru omorârea lui Manciu.

Înainte juraților Corneliu Zelea Codreanu nu va avea să răspundă de moartea lui Manciu, ci numai întru cât și dacă este vinovat.

Legile țării dau însă achitare pentru faptele săvârșite în legitimă apărare.

Apărătorii în acest proces s'au înscris până acum vre-o două mii, din toate păturile sociale și se tot înscriu. La curtea cu Juri poate fi apărător ori și care cetățean trecut de 21 ani, care trimite o scrisoare despre aceasta lui Corneliu Zelea Codreanu la Penitenciarul din Focșani. Nu se cere niciun fel de pregătire juridică ci numai dragostea de țară și conștiința de bun român.

GREVA STUDENȚEASCĂ. Inevitabilul s'a consumat. Autoritățile Universitare s'au dovedit încă odată și pentru nu știm a câta oară că

persistă în aceeași greșeală. S'a interpretat memoriul studenților ca o declarație de război.

Au văzut o luptă deschisă, acolo unde era dorință cinstită de împăcare, au văzut tabere de războinici și'au ținut cu tot dinadinsul să aibă impresia că sunt invingători.

Căminurile sunt închise, studenții bursieri lăsați pe drumuri, s'a repetat încă odată „șantajul moral“ cu bucătura de pâine, profesori cu temperamente de polițiști și'au pus din nou la încercare vocabularul „ad hoc“ și talentele ascunse.

Di ministru al instrucției a învins și de data acesta.

Ce importă că 20.000 de studenți jertfesc un an de studiu? Domniile lor au învins.

Iar Cahalul râde cu hohot și-și mângâie burta satisfăcut.

SCRISORI STUDENȚEȘTI DIN ÎNCHISOARE. Sub acest titlu au apărut într'o broșură scrisorile trimise dela închisoarea Văcărești în răstimpul dela 9 Octombrie 1923—30 Martie 1924 de Corneliu Zelea Codreanu, prietenilor și sfătuitoarelor săi.

Sunt pagini scrise cu atâta suflet românesc, pagini rupte din suflet, pe cari citindu-le nu se poate să nu-ți simți ochii umezindu-se.

Un frumos Cuvânt Înainte semnează cei cinci tovarăși de cinste și mândrie, foști arestați cu el la Văcărești și Galata.

Această broșură să nu lipsească din nici-o casă românească.

Pretutindeni să fie citită și răscitită pentru că oglindește adevăruri pornite din cuget cinstit și doritor de bine pentru neamul nostru.

GLORIILE LUI ISRAEL. „Le journal“ din Paris anunță: În curând va apare o nouă publicație intitulată *La Revue Juive*, revista jidovească.

Comitetul de direcție al acestei „reviste internaționale“ (sublinierea este a ziarului parizian) care va a-

părea de 6 ori pe an se compune din dnii: S. Brandès, Einstein, Freud, Haim Weizman. Director: Albert Kohen, secretar de redacție: Jean de Ménasse.

Colaboratorii: Einstein, Israel Zangwile, Max Iacob, Freud, B. Crémieux, Pierre Benoit, Léon Blum, Elie Faure, Henri Hertz, André Salmon, etc.“

Adăugăm noi: Secretul succesului atâtor oameni mediocri este deslegat pe deplin. Ajunge să fii din neamul ales pentruca presa din toată lumea cu tobe și cu surle să te decreteze celebru.

RECURSUL DLUI PROFESOR ION ZELEA CODREANU. Se știe că Di Ion Zelea Codreanu, profesor la liceul din Huși a fost suspendat de ministerul instrucției publice în baza unui raport al inspectoratului, dela catedra, unde profesia de aproape 15 ani. Era învinuit de instigații „antisemite“ în localitate și făcut răspunzător de starea de recrudescență a mișcărilor studențești.

Înalta Curte, sub prezidenția dlui C. Tăslăoanu, a declarat ilegală decizia ministerului și l-a obligat să revie asupra măsurii abuzive, să revoce suspendarea ordonată prin abus de putere și să repună în deplinătatea drepturilor pe profesorul recurent.

Hotărârea înaltului for de judecată aduce o undă de învioreare în sufletele românești, cari prind câte odată a pierde nădejdea unei posibilități de îndreptare a fără delegilor din această țară.

Atâta timp însă cât justiția țării va rămâne integră și-și va face datoria din belșug, ne mai rămâne o rază de nădejde.

FRANCISC IOSEPH REINER este titlul broșurii scrise de dnii Dănulescu și Simionescu, doctoranzi în medicină și care a făcut atâta vâlvă și-a produs atâta emoție.

Scrisă cu talent și cu spirit, cuprinzând în afară de constatări judicioase, afirmații documentate, această broșură conține în vre-o patruzeci de pagini un sever rechizitoriu îndreptat deopotrivă contra incapacității, mediocrității și lipsei de conștiință națională.

Intrebăm și așteptăm răspuns: pornitu-s'a vre-o anchetă, în urma denunțului ridicat prin această broșură?

CINE NE DISCREDITEAZA. Nu e destul că 80 la sută din studenții „români“ din străinătate sunt jidani, nu e destul că acești jidani beneficiază de bursă și schimb valutar, nu e destul că-și bat joc de țara care-i hrănește, la toate ocaziile; acești jidani mai compromis și bunul nume românesc.

Ziarul „Universul“ a publicat o listă de jidani (sunt și câți-va rătăciți români) cari au fugit fără să-și plătească datoriile. A fost acuzat de organizațiile jidovești că intenționat a dat numai numele jidanilor. La aceste acuzații a răspuns că listele au fost trimise astfel autorităților românești și că va urma cu publicarea altora. Așteptăm și până atunci facem cunoscut cititorilor noștri, că, din 38 de studenți cari au fugit din Franța cu datoriile neplătite, sunt 33 jidani, iar restul de 5 cu nume românești.

CUIBUL ȘOVINISMULUI IUDEO-MAGHIAR. Cum înțeleg jidanii să răsplătească bunăvoința autorităților românești ne-o arată faptul de mai jos, comunicat de corespondentul nostru dela Oradea-Mare:

Autoritățile școlare au fost informate că în mai multe școli primare evreești din județ, se predă și astăzi limba maghiară, cu toate că ordonanțele în vigoare interzic categoric acest lucru. Este interzis anume ca limba maghiară să mai figureze în orar ca obiect de studiu separat și obligator. Totuși această contravenție s'a constatat chiar și în școlile primare israelite din Oradea-Mare, cu ocazia inspecției făcută în zilele trecute. Inspectorul învățământului primar care a constatat faptul, nevoind probabil să aplice imediat cele mai grave sancțiuni, a ordonat comitetelor școlare izraelite din localitate, să suspende imediat predarea în limba maghiară, pentru că în caz contrar chestiunea va fi denunțată ministerului.

Reamintim totodată că în acest cuib al șovinismului iudeo-maghiar, Nuhăm Socolow a fost primit oficial de către autorități, în frunte cu prefectul și primarul.

UȘURINȚA BANCILOR ROMÂNEȘTI. Banca Danubiana, fostă Banca Națiunii, a făcut plângere încă de acum doi ani la parchet în contra unui cunoscut om de afaceri Alfred Lindeboom, care a reușit să fraudeze această bancă în anul 1921 cu peste 200.000.000 lei prin trageri de cekuri fără acoperire în compli-

citate cu mai mulți aventurieri străini.

E continua ușurință cu care Băncile românești înțeleg să-și dea avutul lor pe mâna samsarilor jidani. Banca Danubiana nici nu merita o soartă mai bună ca aceasta, când încredințează o sumă de 200 milioane unui jidan, care chiar prin întrebuințare cinstită a banilor ar fi avut un beneficiu de 50 milioane. Jidanul nu s'a mulțumit decât cu sută la sută câștig.

FOAMETEA ÎN RUSIA. Agenția Rador anunță: În Rusia sovietică 16 milioane de oameni sunt amenințați să moară de foame și cu toate acestea guvernul sovietic continuă exportul de cereale, fiindcă are nevoie pentru echilibrarea bugetului său.

În urma foametei ce amenință se prevăd mari turburări în Rusia.

Jidanii instăpâniți la conducerea Rusiei încep să-și piardă dreapta orientare a situației. Numai să nu se împlinescă profeția dlui Paleologue, despre care am vorbit în numărul trecut.

DIN IAȘI. Dezunțăm autorității școlare și opiniei publice românești următorul caz revoltător despre în-sulta ce s'a adus simțului național și despre nenorocita procedare de a stârpi în sufletul Românului mândria lui de neam. Autorii faptului petrecut merită cu atât mai mult aspră pedeapsă, cu cât sunt puși în fruntea școlii, unde trebuie să însuflească generații conștiința că Românul are cel d'întii cuvânt în țara lui de către se sărbătorească ceasuri sfinte din istoria noastră națională.

Faptul este simplu dar nespus de urât:

La școala secundară de fete din Iași, la „Oltea Doamna“ Dna Profesoară Eliza Ghețu a insistat și a isbutit să însărcineze pe o Jidoavcă elevă în clasa VIII să vorbească înaintea fetelor de Români despre ziua de 24 Ianuarie!

Cum se poate explica așa ceva? A pierit simțul național în cetatea Unirii dela 1859, fără de care nu s'ar fi încheiat Unirea dela 1918? Așa înțelege o profesoară de origină română să aducă prinos de admirația generației lui Kogălniceanu? Așa se prea mărește gloria noastră politică, zămisliță din puterile nebiruite ale elementului autohton? Prin glasul strein de sufletul nostru, prin glasul Jidoavcei care nu are nimic cu trecutul acestei țări?

Dacă funcționează o autoritate

școlară, conștiință de rolul ce-i încumbă, acest fapt nu poate rămâne nepedepsit. Rătăcirea este cu atât mai gravă, cu cât actul de inconștientă s'a petrecut în mai multe școli din țară cu ocazia zilei de 24 Ianuarie.

NU PUNEM PEANA ÎN CUI. Ci-tim în „Libertatea“ foaia părintelui I. Moța din Orăștie:

„Ne-am arătat în alt număr mirarea asupra faptului, că stăpânirea a oprit t'păria „Acțiunea Românească“ dela Cluj, în care profesori universitari și advocați din cei mai buni Români, desbat întrebările de drept la viață și înălțare pe locul ce i-se cuvine, a neamului și credinței noastre, în țara noastră.

„A crezut guvernul că dacă o-prește gazeta „Acțiunea Românească“ acei luptători pentru românism, vor sta turtiți la părete, spre bucuria dușmanilor noștri, cari au cerut guvernului acest lucru?

„Cu bucurie vedem că domnia dela „Acțiunea Românească“ nu și-au atârnat peana în cui, — ci au scris revista lor prețioasă mai departe, doar schimbându-i nițel numele: „Calendarul Românesc“. De-o vor opri și în forma asta, îl vor găsi alt nume, — dar legătura cu cetitorii nu-s aplicați a o rupe.

„Ar fi și păcat. Căci revista dlor dela „Acțiunea Românească“, numească-se ea ori-cum, — e o tribună de pe care se vorbește Românilor cu inimă deschisă și hotărâtă, deplină, bărbătească!

„Cei-ce vor să aibă un povățuitor ce stă drept ca lumina în cele naționale, să cetească revista „Acțiunii Românești“ dela Cluj. E o cinste pentru masa cărturarului român pe care se află“.

Manuscrisele și toate chestiunile privind redacția se vor adresa secretarului de redacție: Ioan Istrate, str. R. gele Ferdinand 37. Chestiunile privind administrația revistei se vor adresa dlui Simeon Mitea, str. Bob No. 7. Atragem atenția să nu se facă nici un fel de plată; decât contra chitanță semnată de dl Mitea.